

HÍDÉPÍTÉS

Hidak szerkezeti felépítése

Alapfogalmak

Hidak szerkezeti rendszerei /acélhidak/

2. előadás

Hidak fő részei

1. Alépítmény

- Pillér (közbenső)
- Hídfő (végső támasz)
- Alap (földfelszín alatt) + felmenő rész (felszín felett)

2. Felszerkezet

- Hídpálya és tartozékai
- Főtartó szerkezet
- Saruk

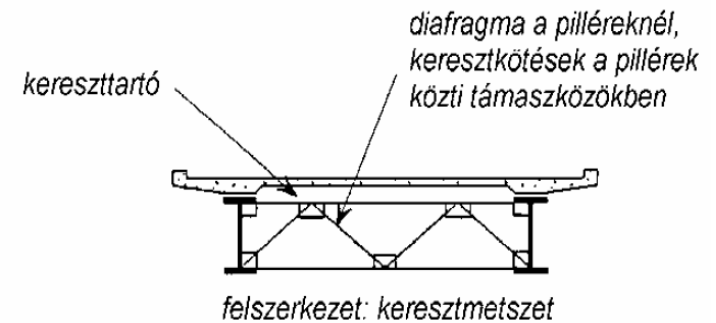
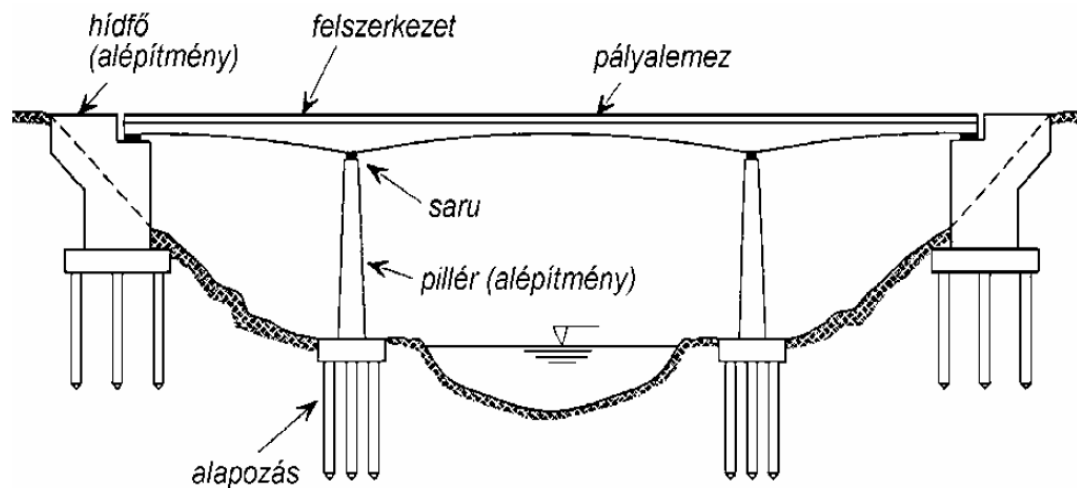
Terhek közvetítése:

- Pályalemez (közvetlenül)
- Hossz- és kereszttartók

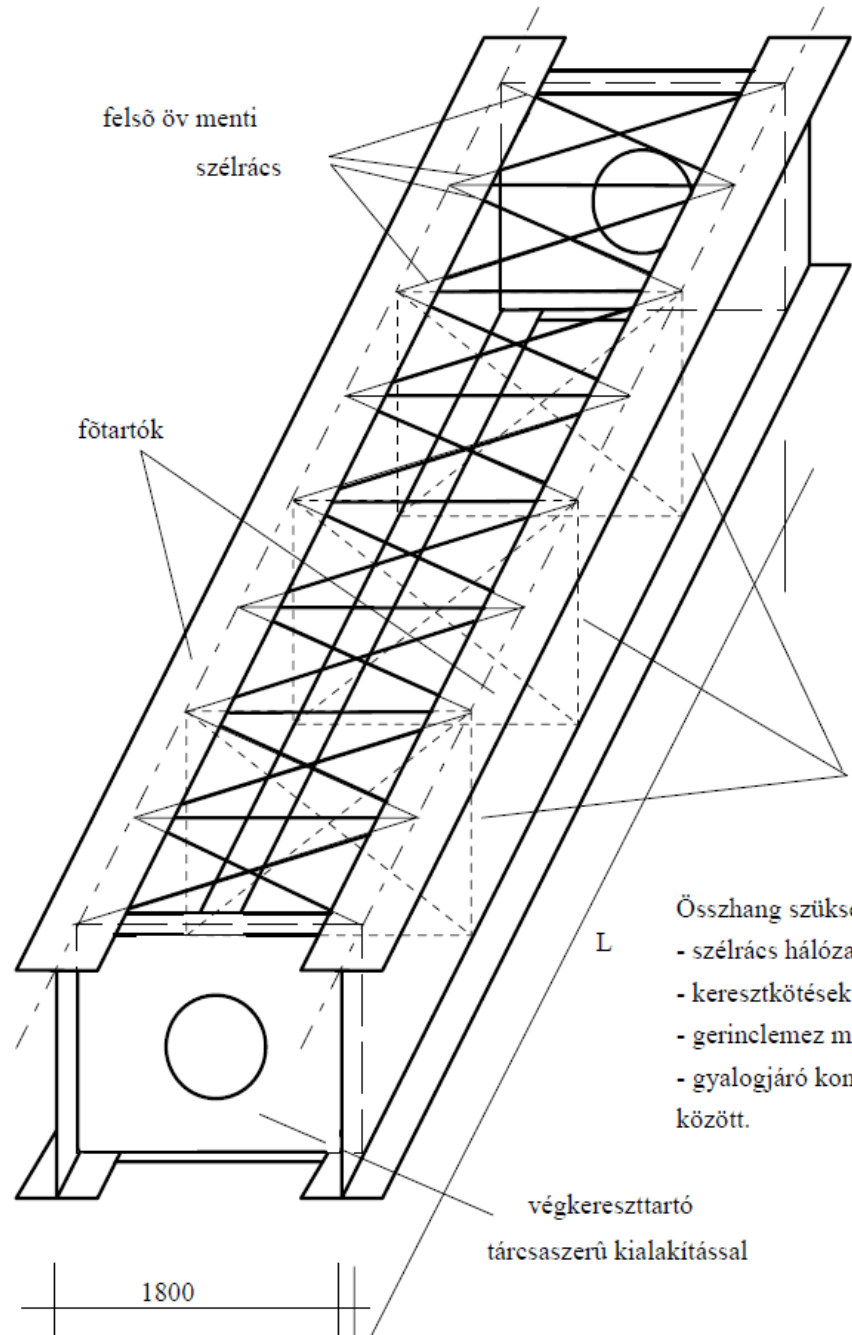

Főtartók

+ szélrács, keresztkötés, kapuzat

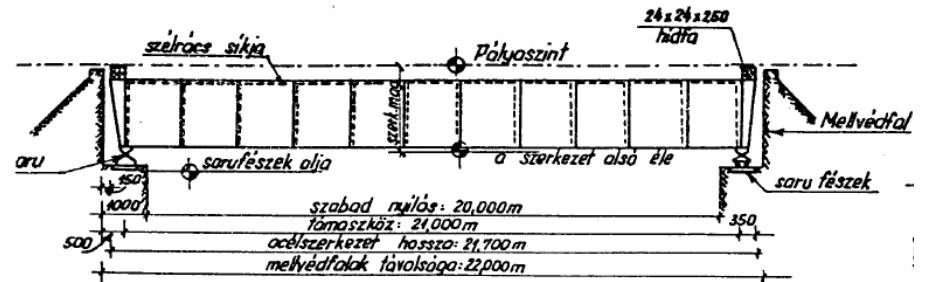

Vasúti acélhíd

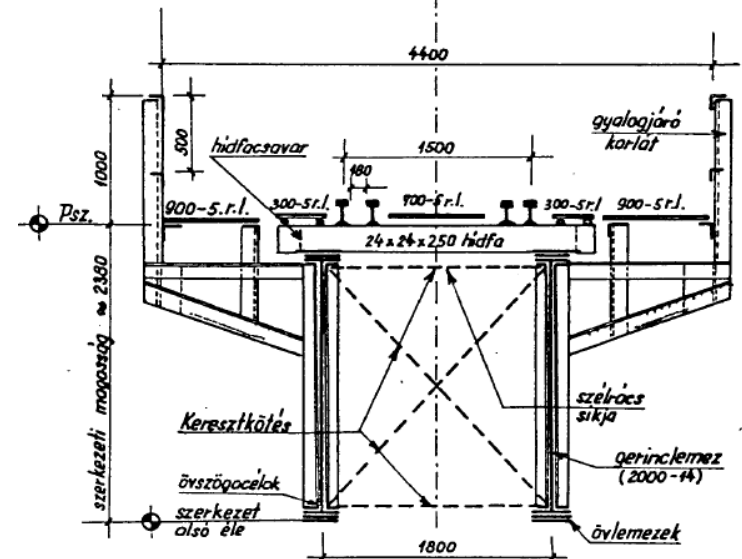

- Összhang szükséges:
- szélrács hálózat,
  - keresztkötések,
  - gerinclemez merevítések és
  - gyalogjáró konzolok helyzete között.

OLDALNÉZET
M=1:100

KERESZTMETSZET
M=1:50

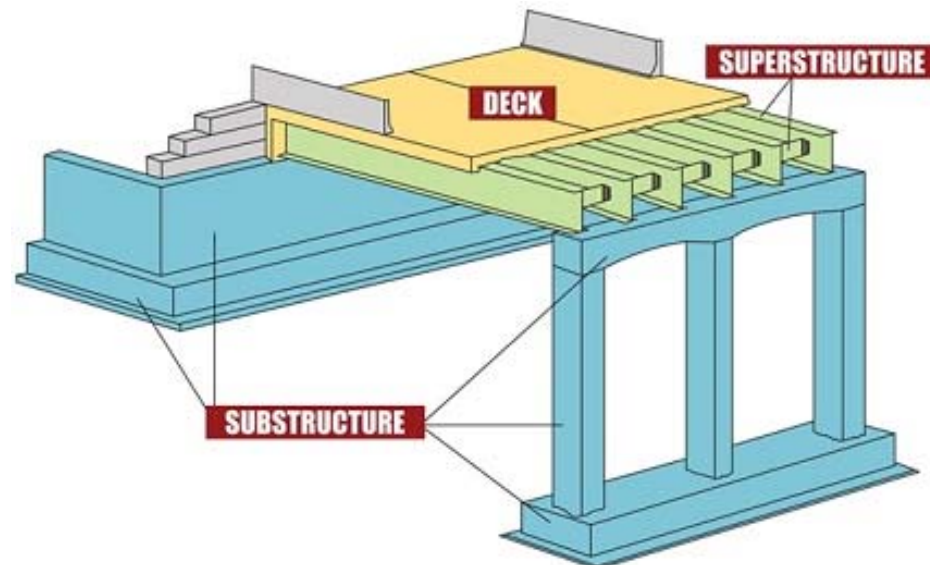

A hidak szerkezeti felépítése

H.1.1. táblázat. A hidak szerkezeti telepítése [LASSI, KNEBEL, 1984]

A híd						
alépitménye		felszerkezete				
hídfő	pillér (inga)	áthidalószerkezet			hídpálya	
szerkezeti gerenda	szerkezeti gerenda	saruk csuklók	pályaszerkezet		főtartószerkezet főtartó főtartó-szélrács	közúti burkolat vasúti felépítmény pályatartozékok
szárnyfal térdfal			pályatábla teknőlemez	pályatartók II. rendű kereszttartó		
felmenőfal	felmenőfal vagy oszlop	fapalló (fahíd)	hossztartó	kereszttartó féktartó	(korlát, vízelvezetés, szigetelés stb.)	
alapozás töltéslezárás	alapozás					

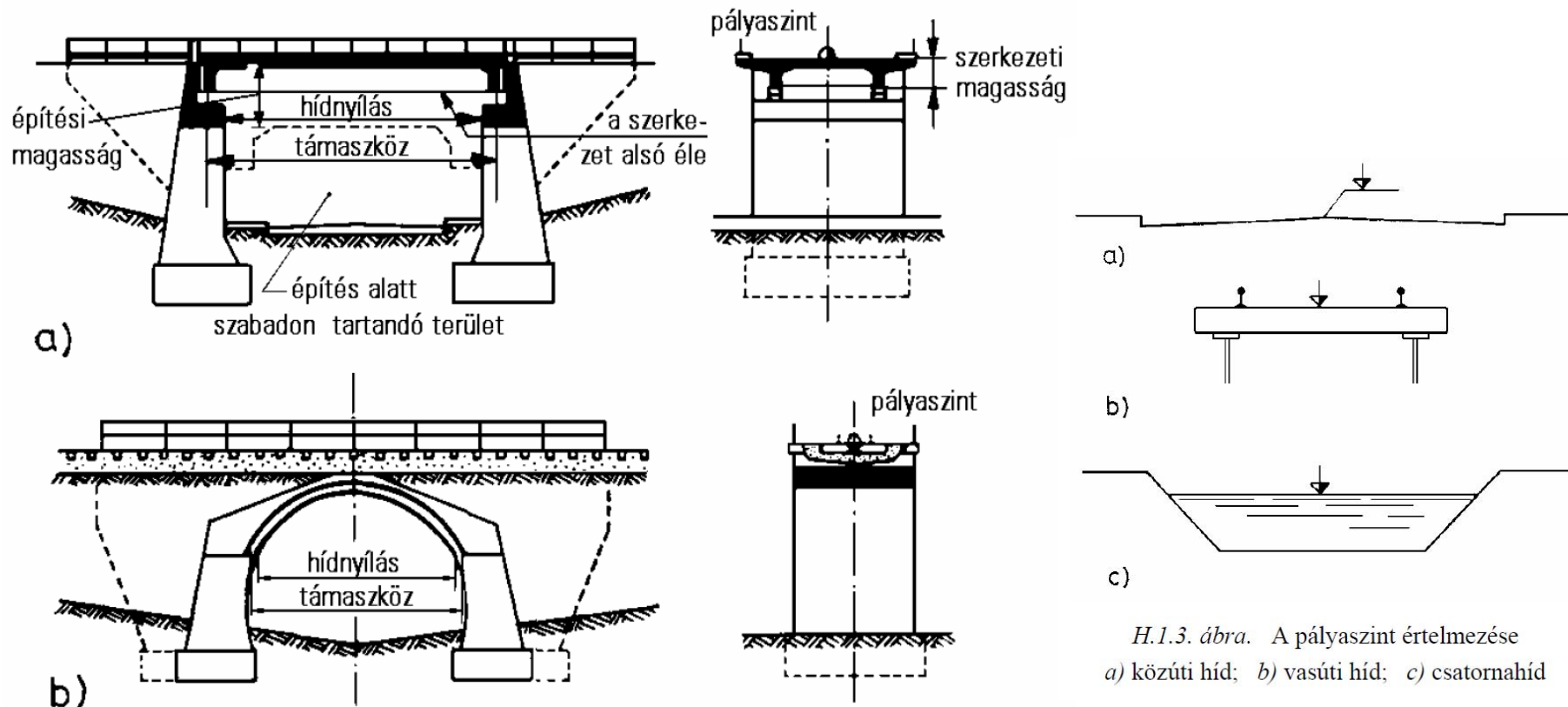

Hídnyílás: a hídfők homloklapjai, illetve a pillérek oldalfelületei között közvetlenül a saruk alatt mért távolság.

Támaszköz: Gerendahidaknál a hídsaruk középvonalai közötti távolság, kerethidaknál a lábak tengelytávolsága. Boltozott hidak, ill. ívhidak támaszköze az ív tengelyvonalának a váll-lapok között mért húr hosszúsága.

Pályaszint: Közúti hidak esetében a hídpálya tengelyének, vasúti hidak esetében pedig a keresztalj vagy más sínalátámasztó szerkezet sín alatti felső szintjének abszolút magassága.

Szerkezeti magasság: A szerkezeti magasság a pályaszint és a híd alsó élének magasságkülönbsége.

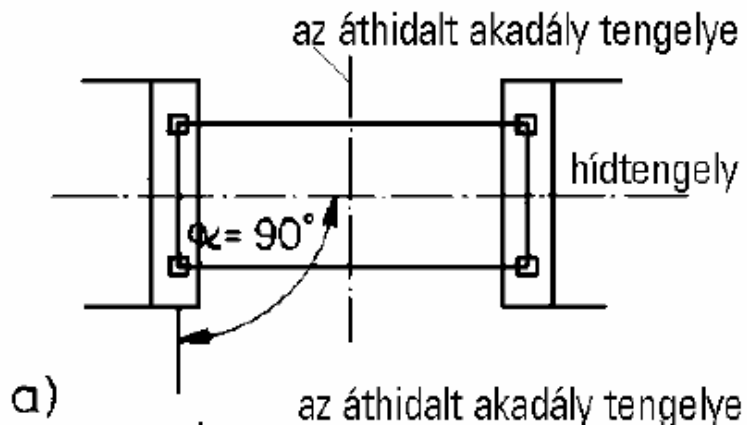

H.1.3. ábra. A pályaszint értelmezése
a) közúti híd; b) vasúti híd; c) csatornahíd

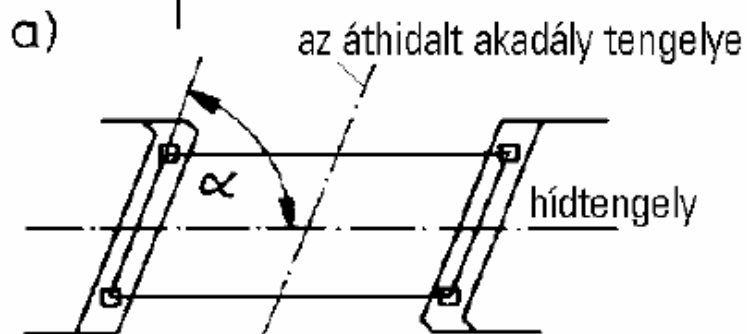
H.1.2. táblázat. Hidak osztályozása [TASSI, KNÉBEL, 1984]

Az osztályozás szempontja	A hidak fajtája		
Rendeltetés	Közúti Közúti jármű Gyaloghíd Kerékpárhíd	Vasúti Rendes nyomtávú Keskeny nyomtávú	Védőhíd Szállítóhíd (daru-, szalag-)
	Vegyes forgalmú	(közúti-vasúti) (vasúti-közúti)	Vezetéktartó híd (elektromos, gáz-, víz-, postai), keze- lőhíd, csatornahíd
	Vasúti és közúti híd Közúti híd közúti vasúttal		
Terhelési osztály	Eurocode 1		
Járat- ill. vágányszám	1, 2, 3, több járatú	1, 2, több vágányú	
Az áthidalt akadály	Vízfolyás (áteresz, patak, folyó, völgy), közlekedési vonal, felüljáró, aluljáró, keresztezési műtárgy		
A hídtengely hajlása az áthidalt akadály tengelyéhez	Merőleges, ferde (bal vagy jobb ferdeségű)		
A hídtengely alakja	Egyenes, ívben fekvő		
Tervezett élettartam	Állandó, félálló, ideiglenes		
A felszerkezet mozgathatósága	Álló, mozgatható (emelhető, forgó, billenő)		
A főtartó statikai rendszere	Gerenda, keret, ív, tárcsa, kábel		
A főtartó szerkezeti kialakítása	Tömör, rácsos, Vierendeel		
Keresztmetszeti kialakítás	Lemez, bordás, szekrényes, ortotrop pályalemez, vasbeton pályalemezzel együttműködő gerinclemez		
A felszerkezet anyaga	Acél, beton, vasbeton, feszített vasbeton, fa, alumínium, kő, tégl		
A főtartók száma	1, 2, több főtartó 1, 2, többcellás szekrénytartó		
A pálya elhelyezése a főtartóhoz képest	Felsőpályás (pályafenntes), alsópályás, süllyesztett pályás		
A főtartó statikai határozottsága	Statikailag határozott, statikailag határozatlan (külsőleg, ill. belsőleg)		

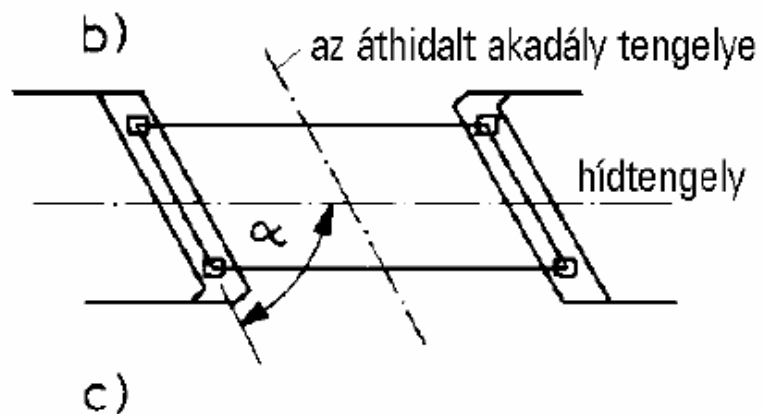
A hídtengely és az áthidalt akadály tengelyének relatív helyzete

a) merőleges híd;

b) bal ferdeségű híd;

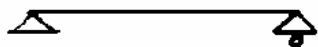

c) jobb ferdeségű híd

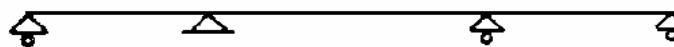

Osztályozás a hídfőtartók statikai vázai szerint I.

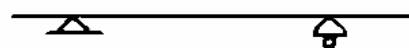
1 kéttámaszú gerendahíd

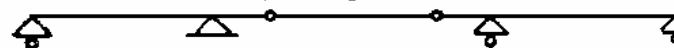
3 folytatólagos gerendahíd

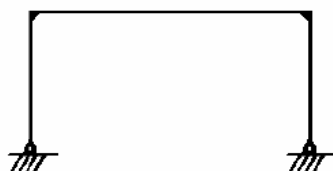
2 konzolos kéttámaszú, egynyílású gerendahíd

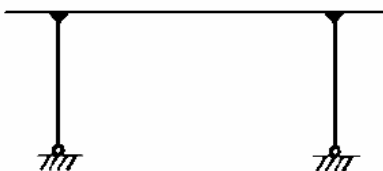
4 csuklós többnyílású gerendahíd

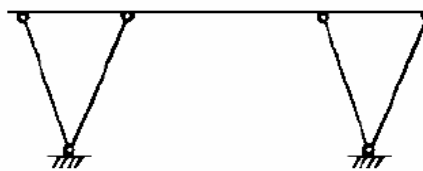
5 kétcsuklós kerethíd

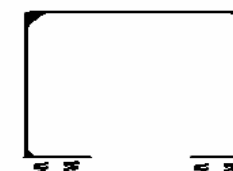
6 konzolos kétcsuklós kerethíd

7 V-lábú kerethíd

8 befordított lábú kerethíd

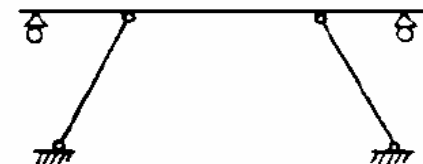
9 befogott kerethíd

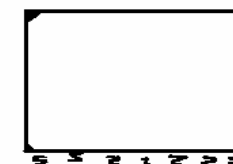
10 befogott konzolos kerethíd

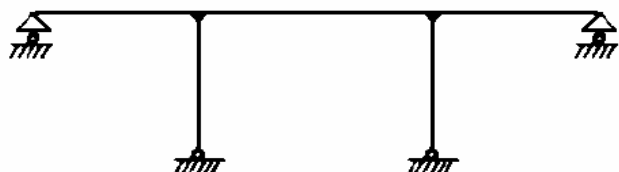
11 ferde lábú kerethíd

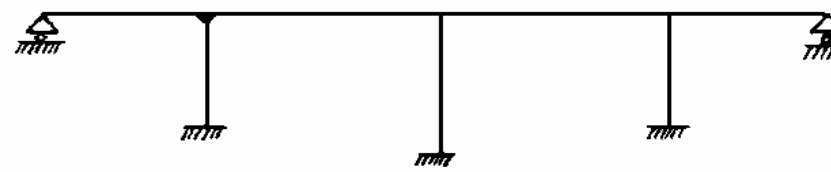
12 zárt kerethíd

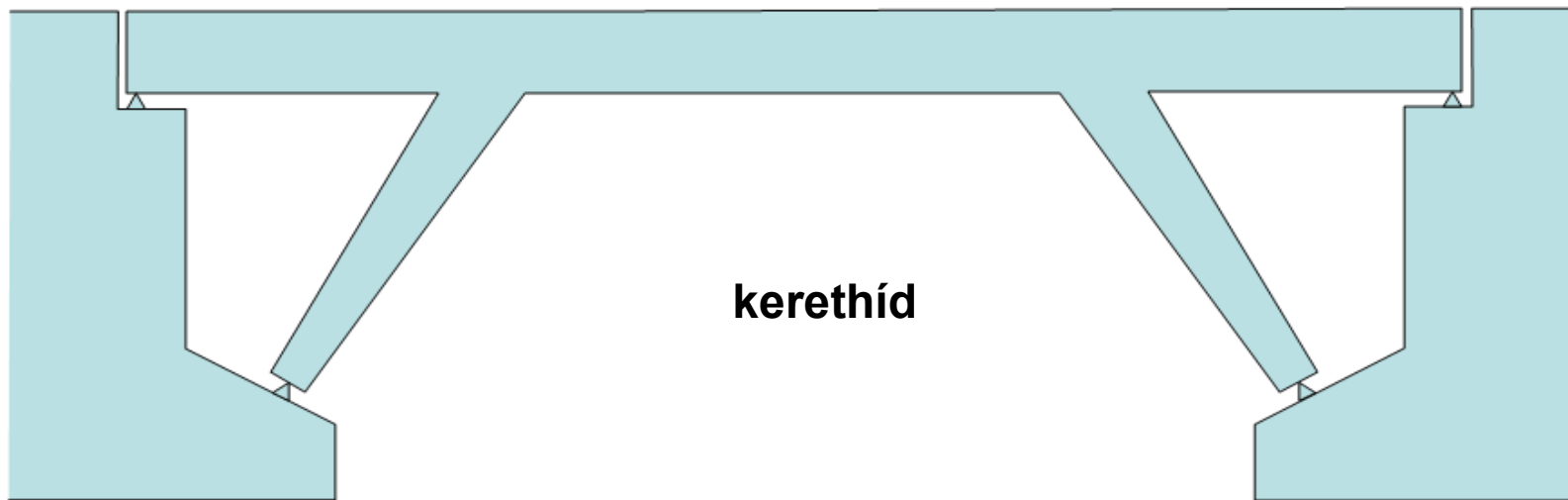

13 többnyílású csuklós kerethíd

14 többnyílású befogott kerethíd

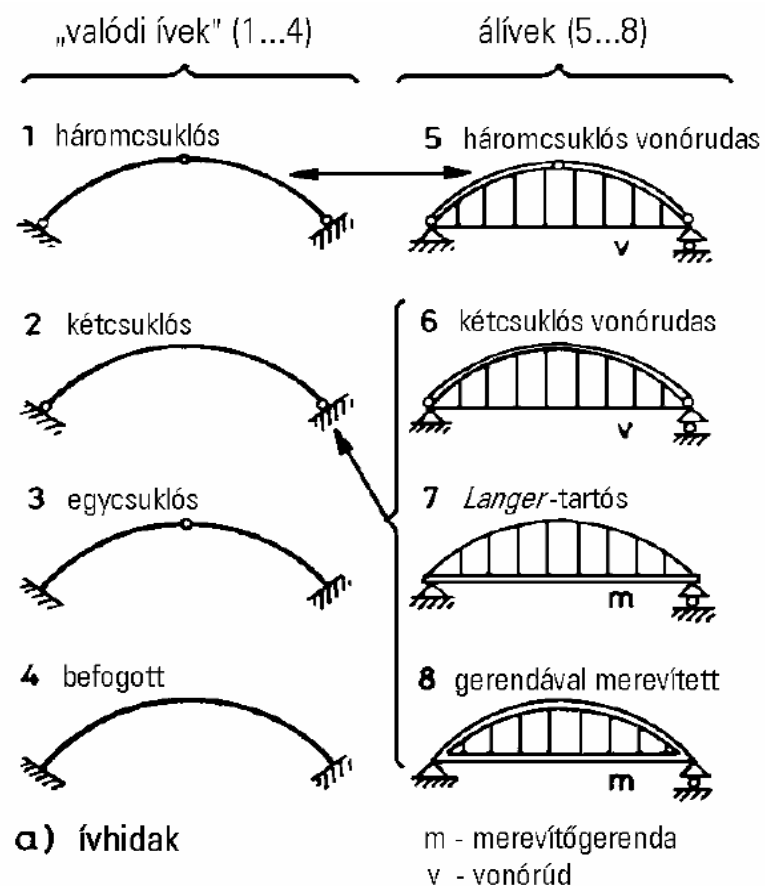

kerethíd

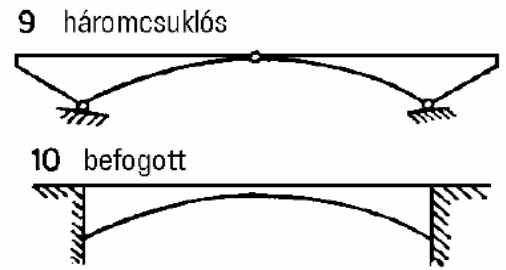

Osztályozás a hídfőtartók statikai vázai szerint II.

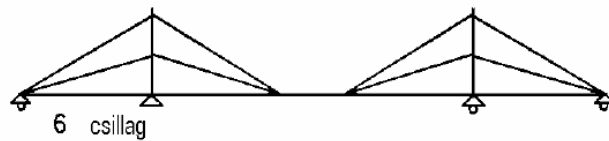
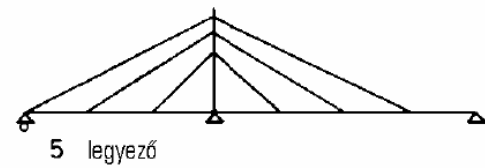
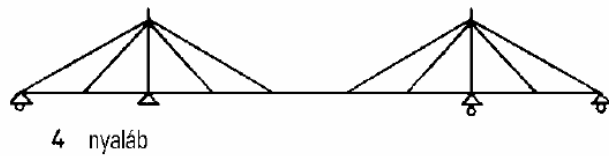
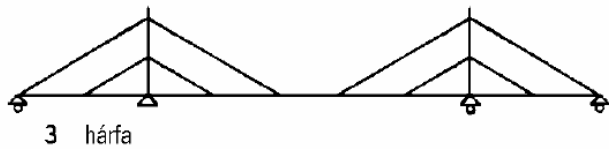
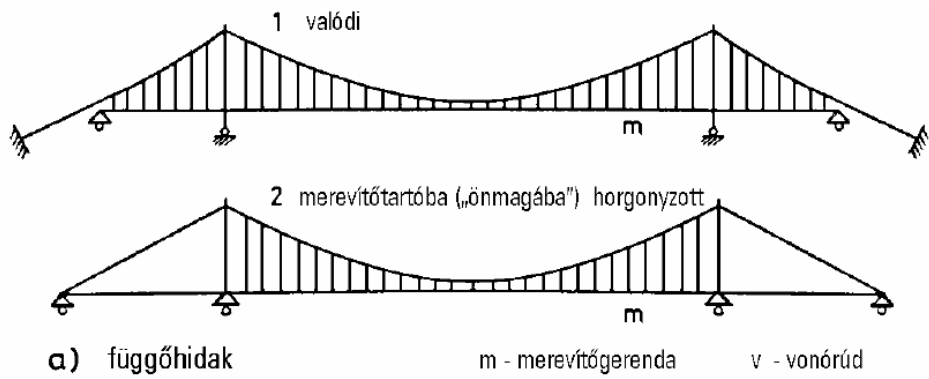

a) ívhidak

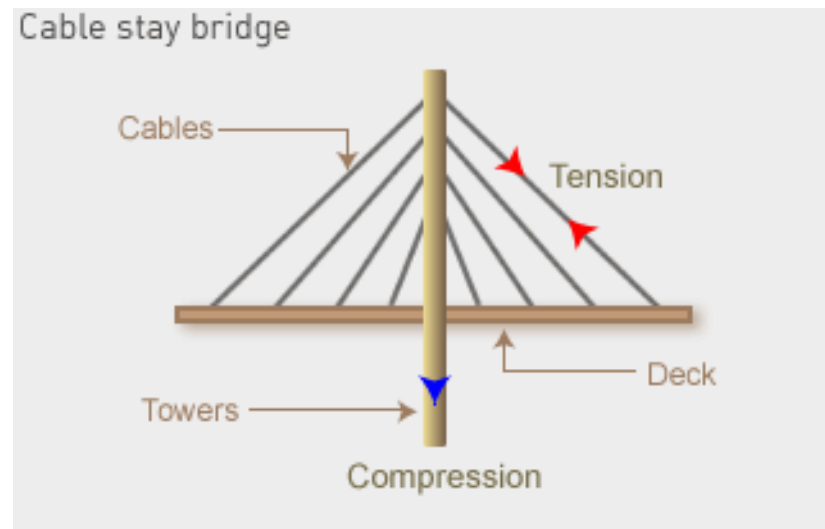

b) tárcsahidak

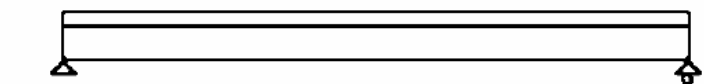

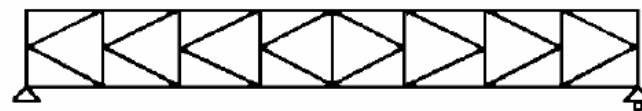
b) ferdekábeles függőhidak

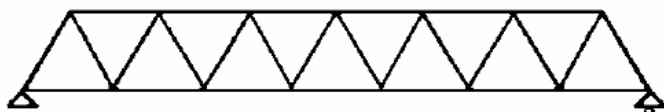
Osztályozás a hídfőtartók statikai vázai szerint III.

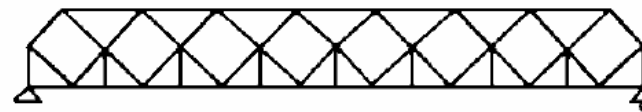
a)

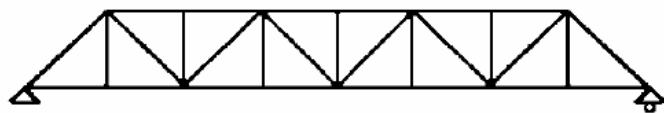
e)

b)

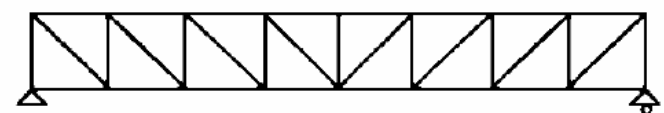
f)

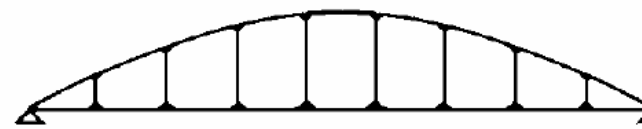
c)

g)

d)

h)

a) tömör gerincű; b)-f) rácsos; g), h) Vierendeel

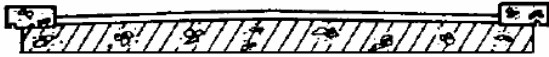

Osztályozás a felszerkezet keresztmetszete szerint I.

Monolit vasbeton hidak

1 egyszerű, tömör

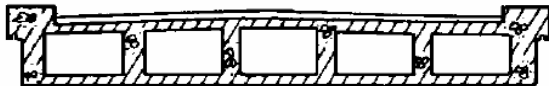
2 szegélybordás, tömör

3 üreges (kör)

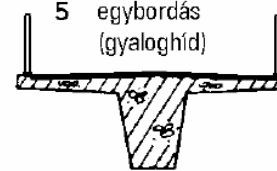

4 üreges (derékszögű négyszög)

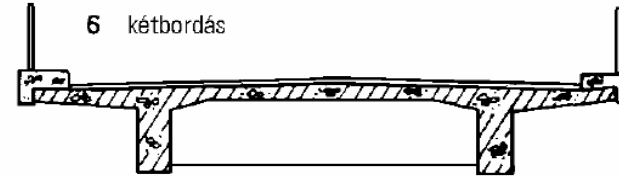

a) lemezhidak

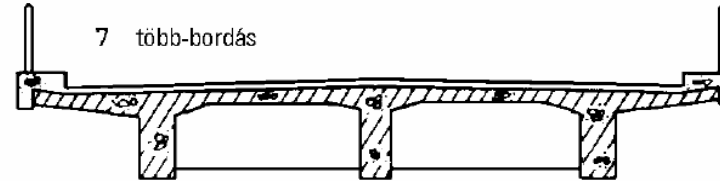
5 egybordás (gyaloghíd)

6 kétbordás

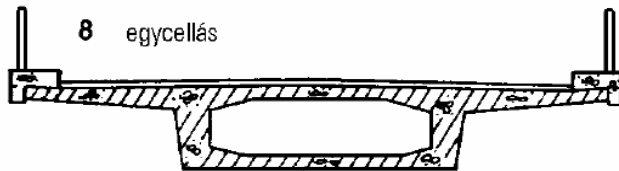

7 több-bordás

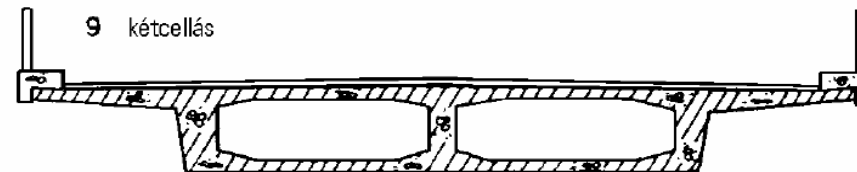

b) bordás hidak

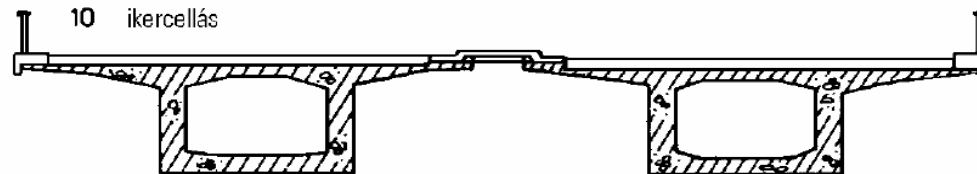
8 egycellás

9 kétcellás

10 ikercellás

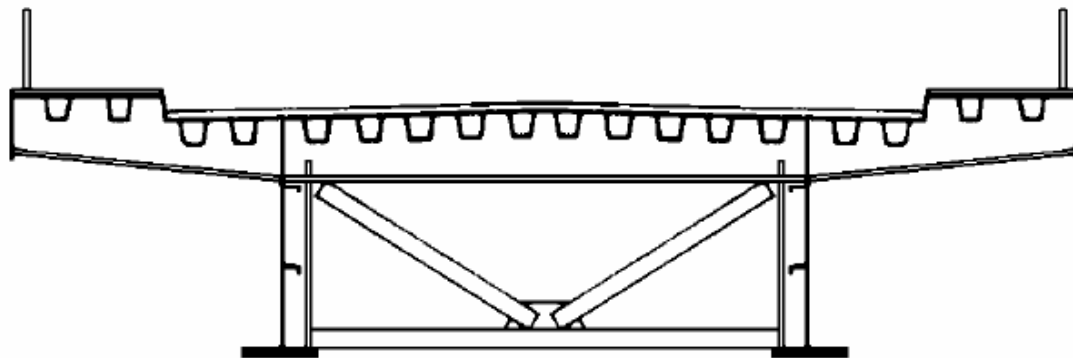

c) szekrényes hidak

Osztályozás a felszerkezet keresztmetszete szerint II.

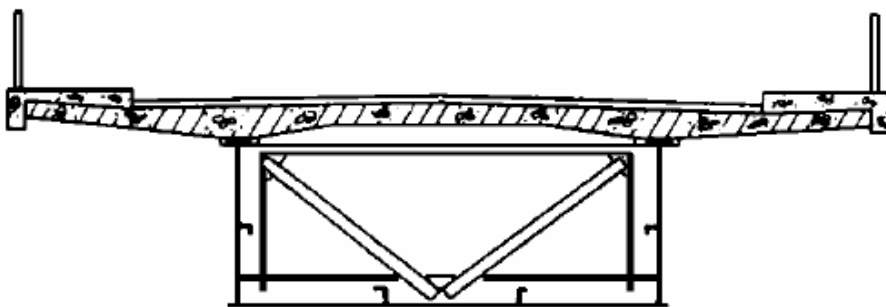
Acél gerendahidak

a)

Nyitott gerinclemezes

vagy

b)

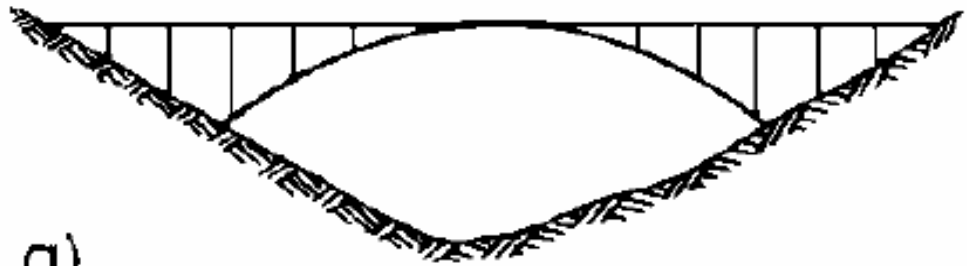
Zárt szekrény főtartós

- a) ortotrop pályalemezes;
- b) vasbeton pályalemezzel együttműködő

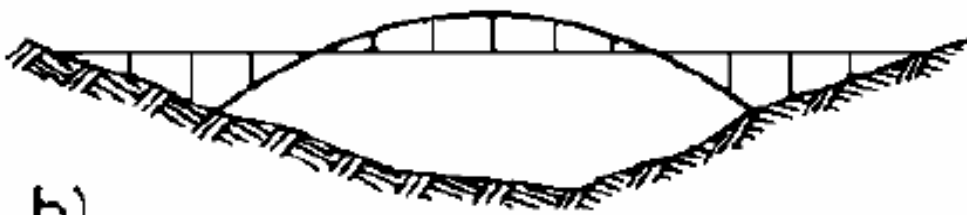
Ortotrop pályalemez gyártás

Osztályozás a főtartó és a pálya relatív helyzete szerint

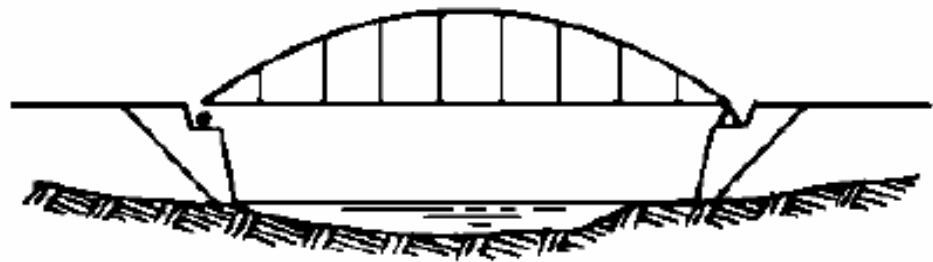
a)

a) felsőpályás;

b)

b) süllyesztett pályás;

c)

c) alsópályás

Acélhidak

2.2 A hidak szerkezeti rendszerei

2.2.1 Acélhidak szerkezeti felépítése

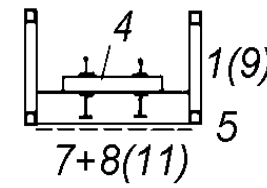
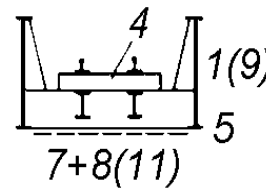
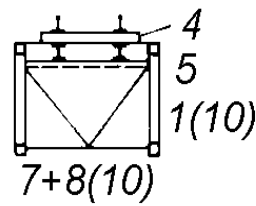
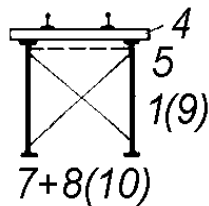
2.2.1. táblázat. A hídkeresztmetszetek fő típusai

A számozások jelentései:

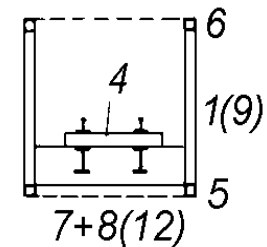
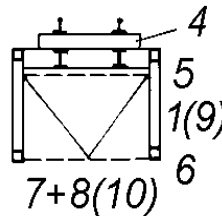
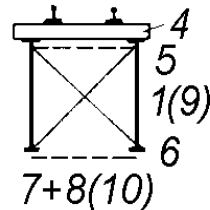
1	főtartó	5	főszélrács	9	tömör fal
2	pályalemez	6	mellékszélrács	10	rácsostartó
3	betonlemez	7	közbenső keresztartó	11	nyitott keret
4	hídgerenda	8	végkeresztartó	12	portálkeret

1. Nyitott pályás főtartószerkezetek

1.1. Pályamenti főszélrácsos hidak

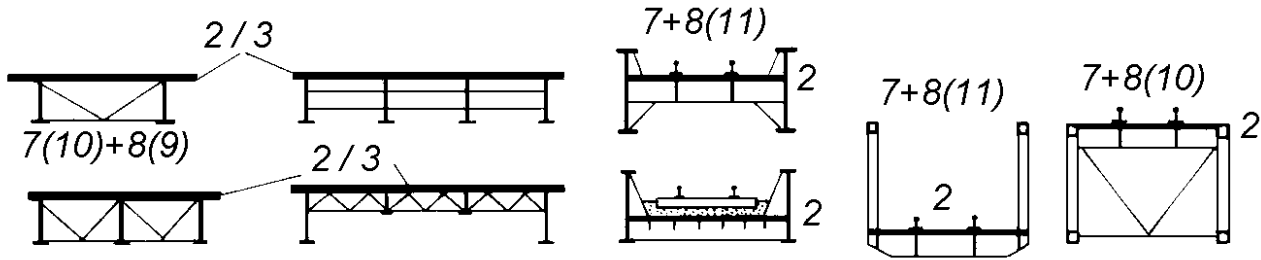
1.2. Pályamenti főszélrácsos hidak mellékszélráccsal

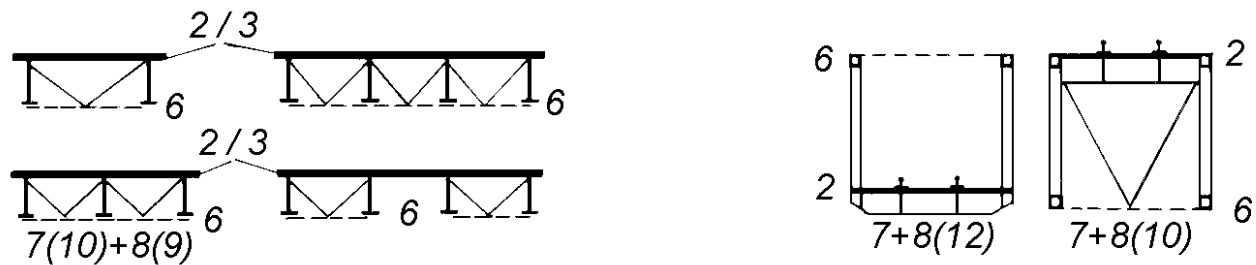
---

2. A főtartóhoz nyírómereven kötött, zárt pályalemezes főtartók

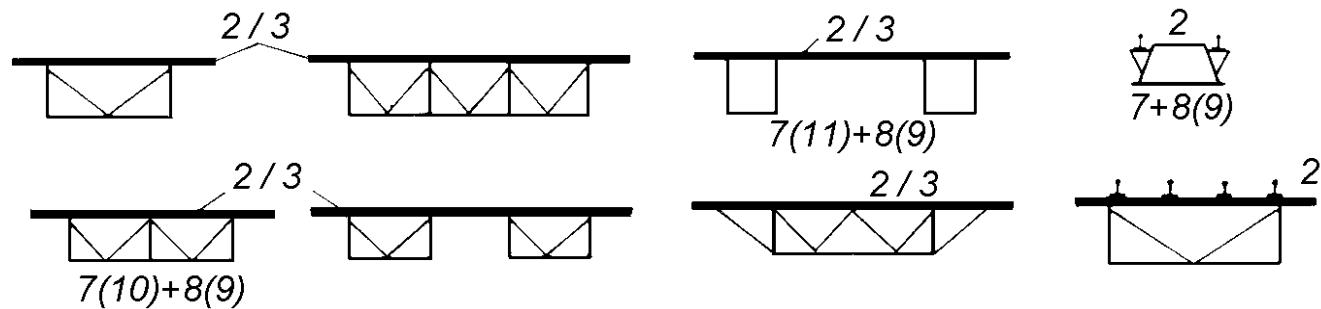
2.1. Nyitott főtartó-keresztmetszetű hidak

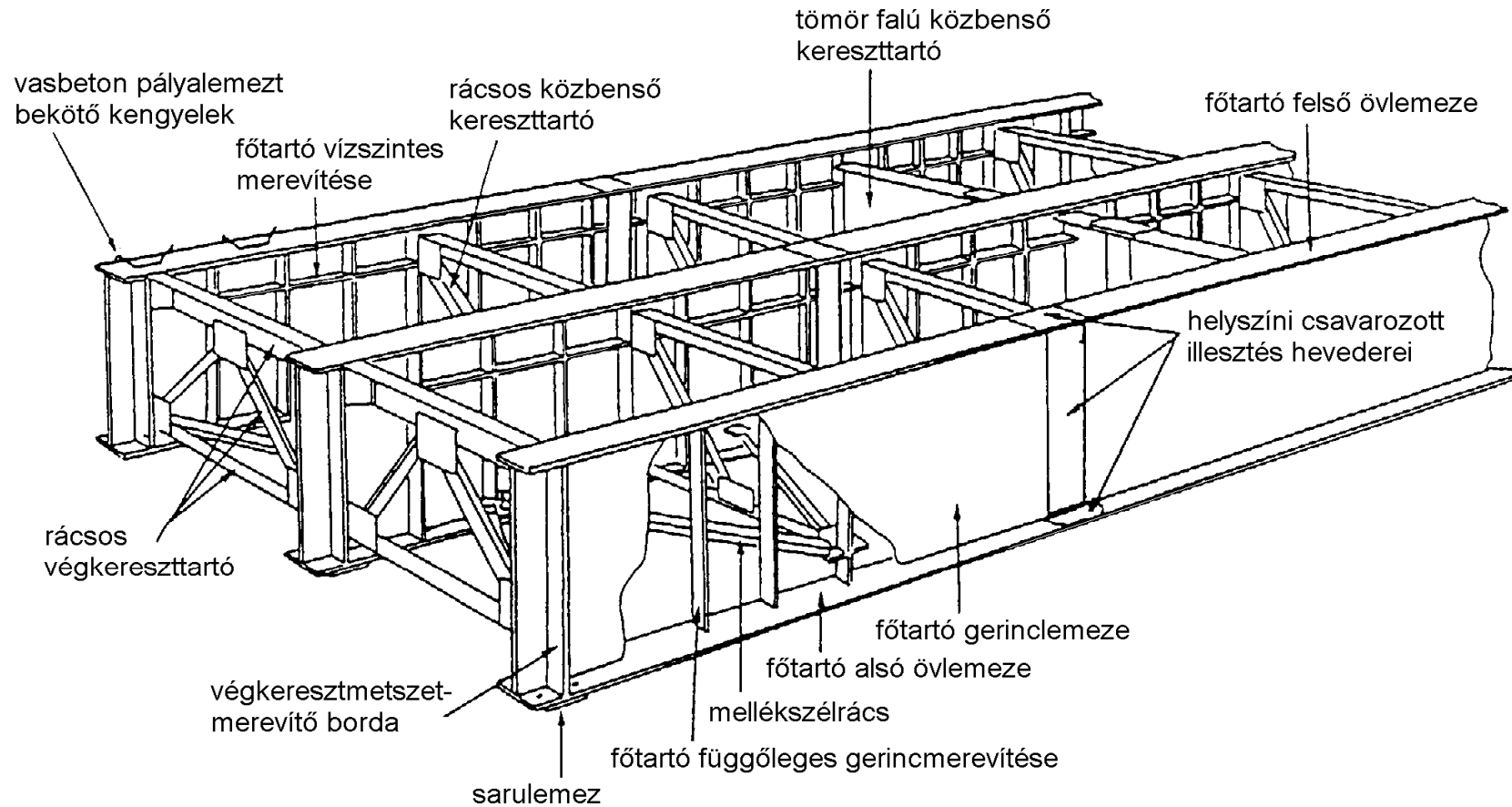
2.2. Mellékszélráccsal zárttá tett főtartószerkezetű hidak

2.3. Pályalemezzel zárttá tett főtartószerkezetű hidak

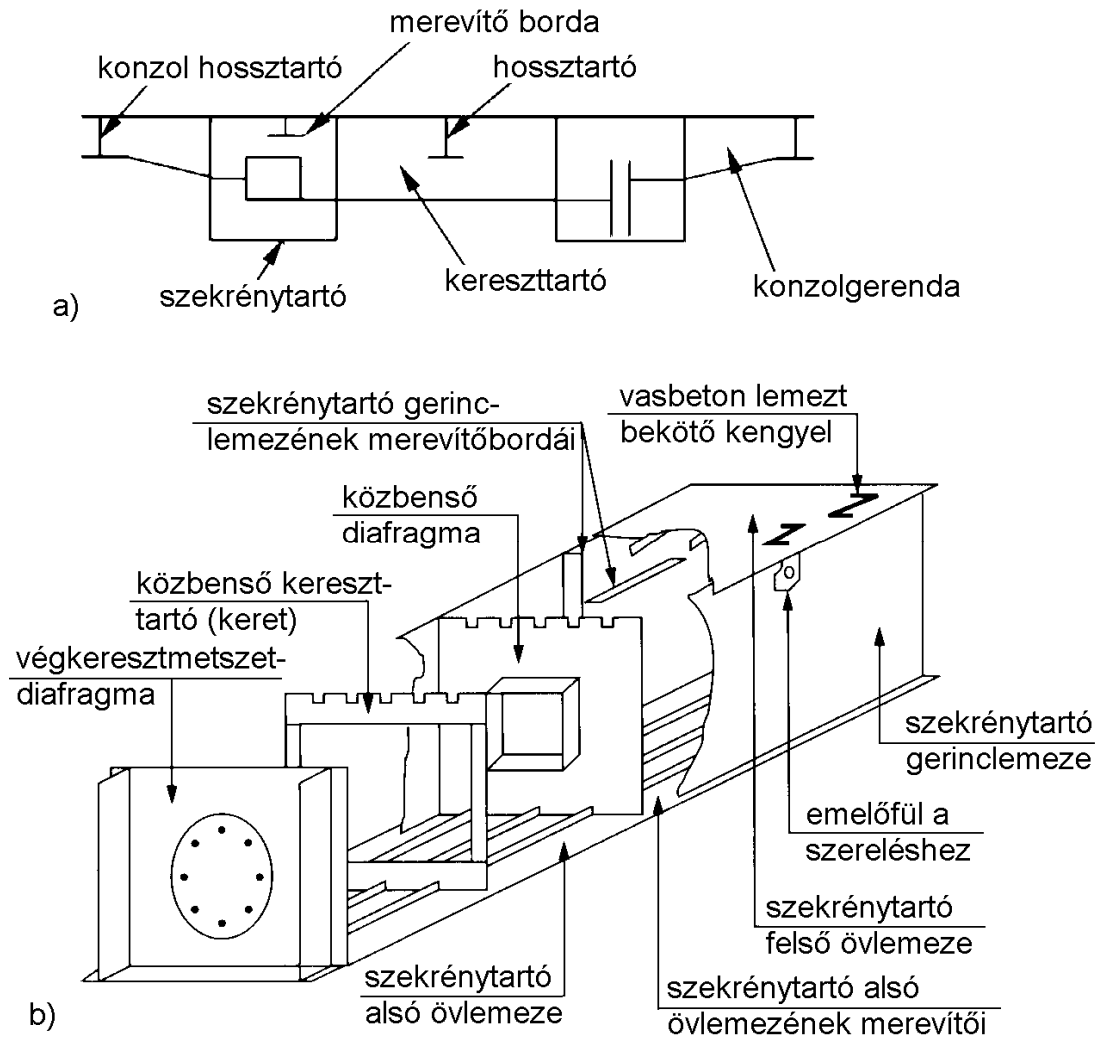

2.2.1. ábra. Vasbetonlemezrel együttműködő gerinclemezes acélhíd

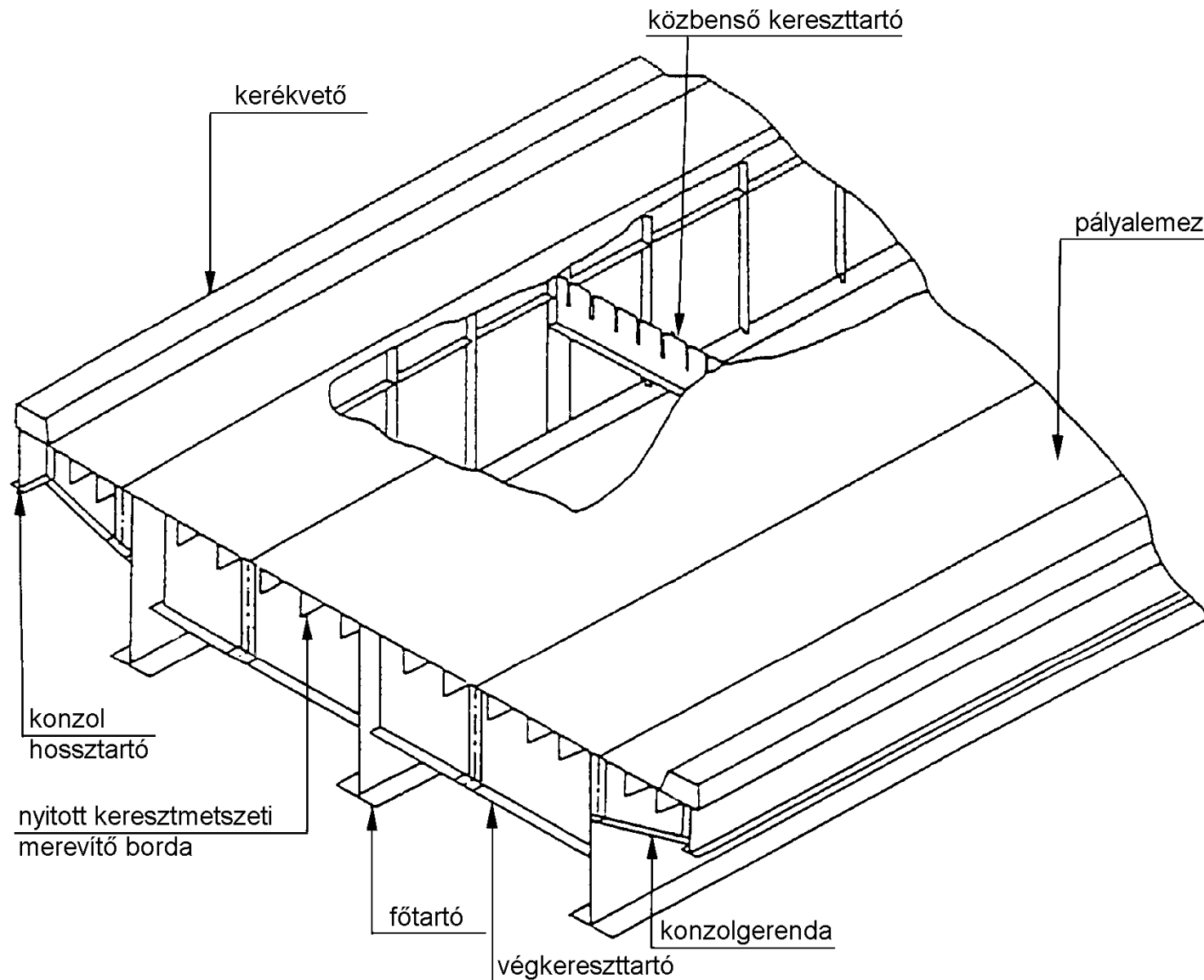

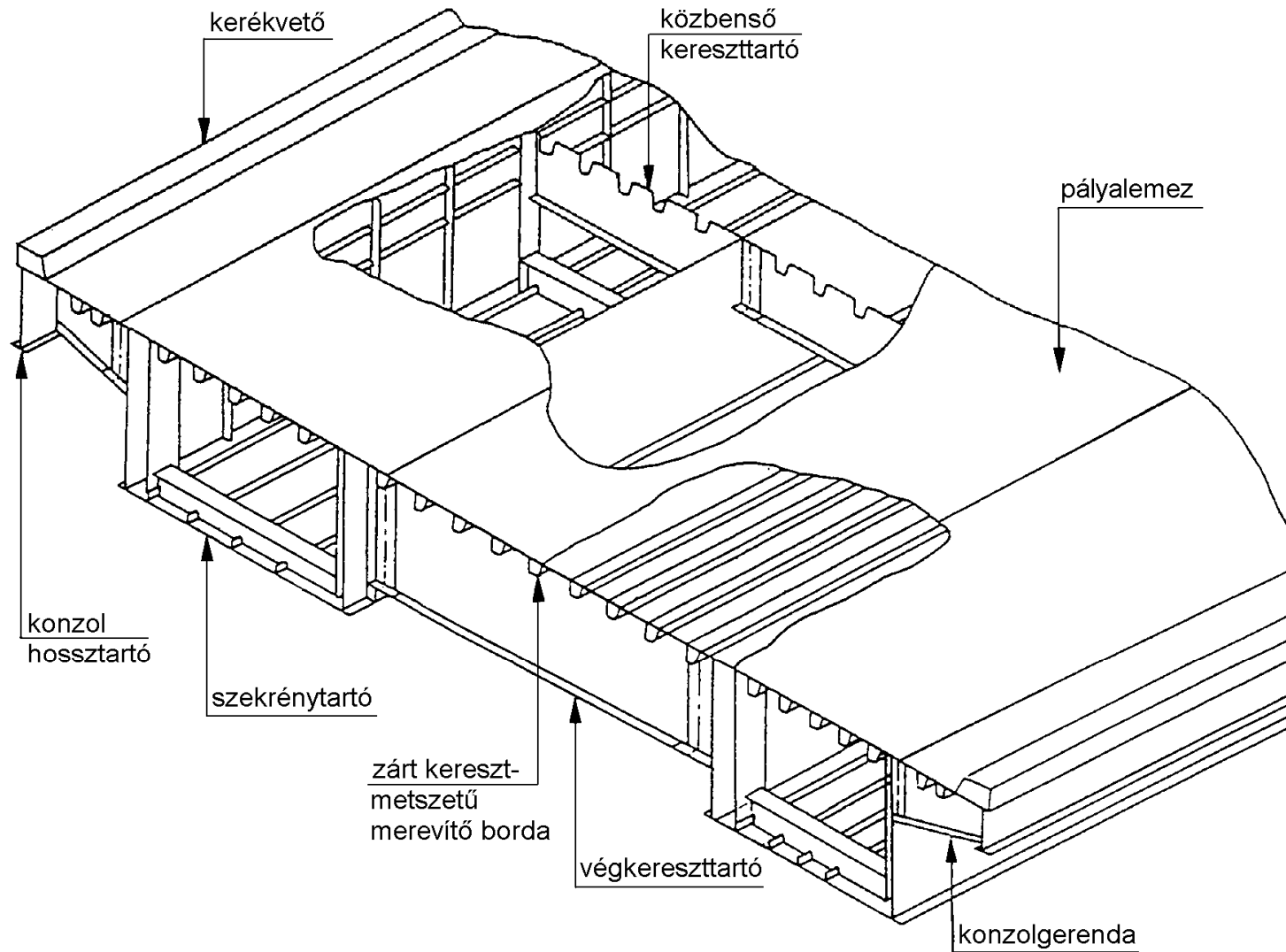
2.2.2. ábra. Vasbetonlemezdel együttműködő szekrény keresztmetszetű acélhíd

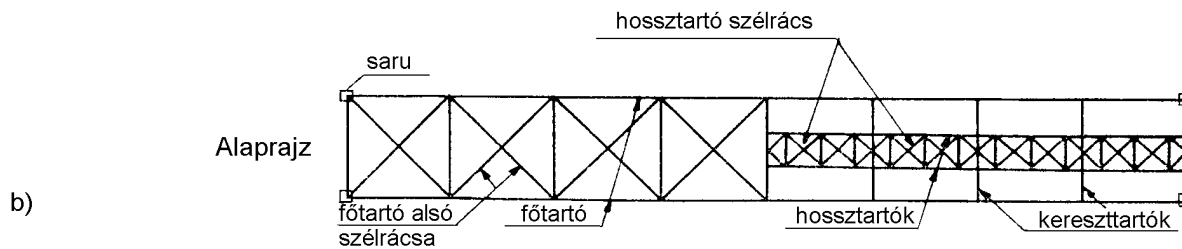
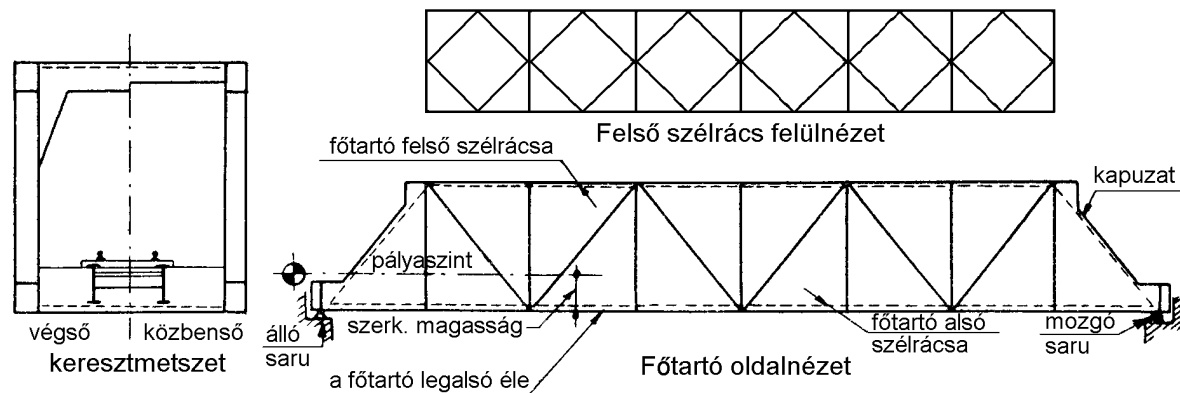
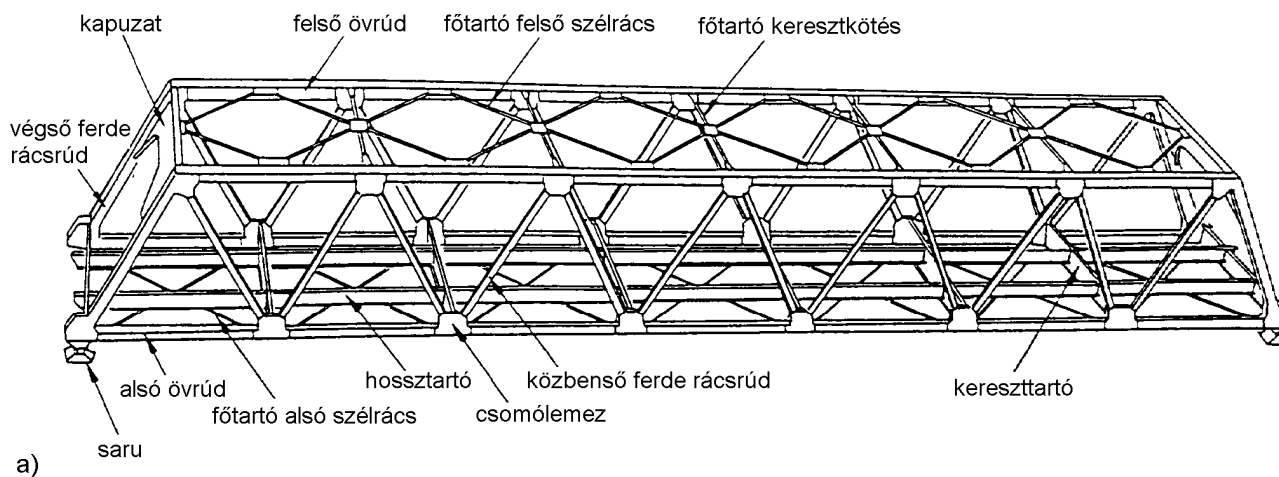
2.2.3. ábra. Ortotróp pályalemezes, gerinclemezes főtartójú acélhíd

2.2.4. ábra. Ortotrop pályalemezes, szekrénytartós acélhíd

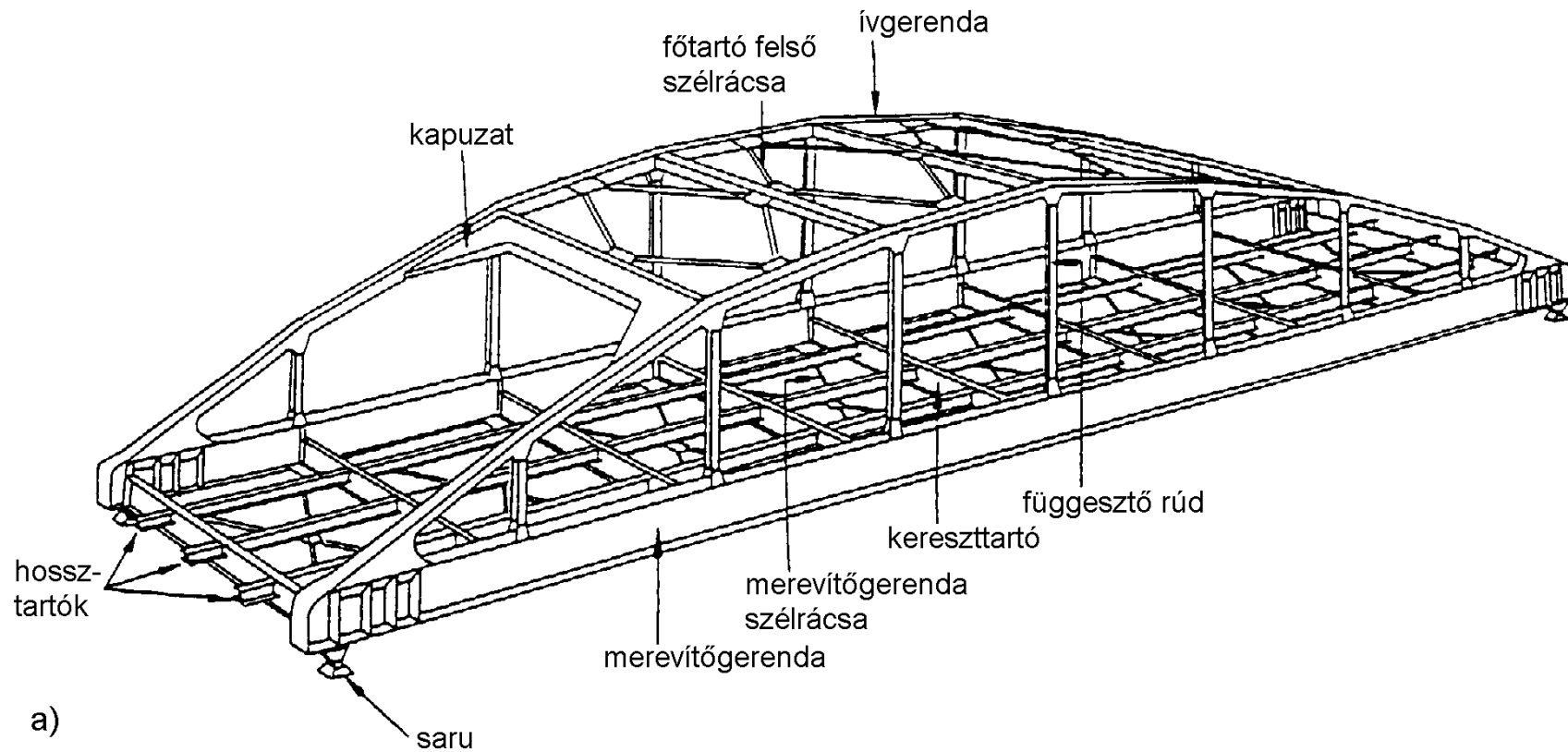

2.2.5. ábra. Alsópályás rácsos vasúti híd

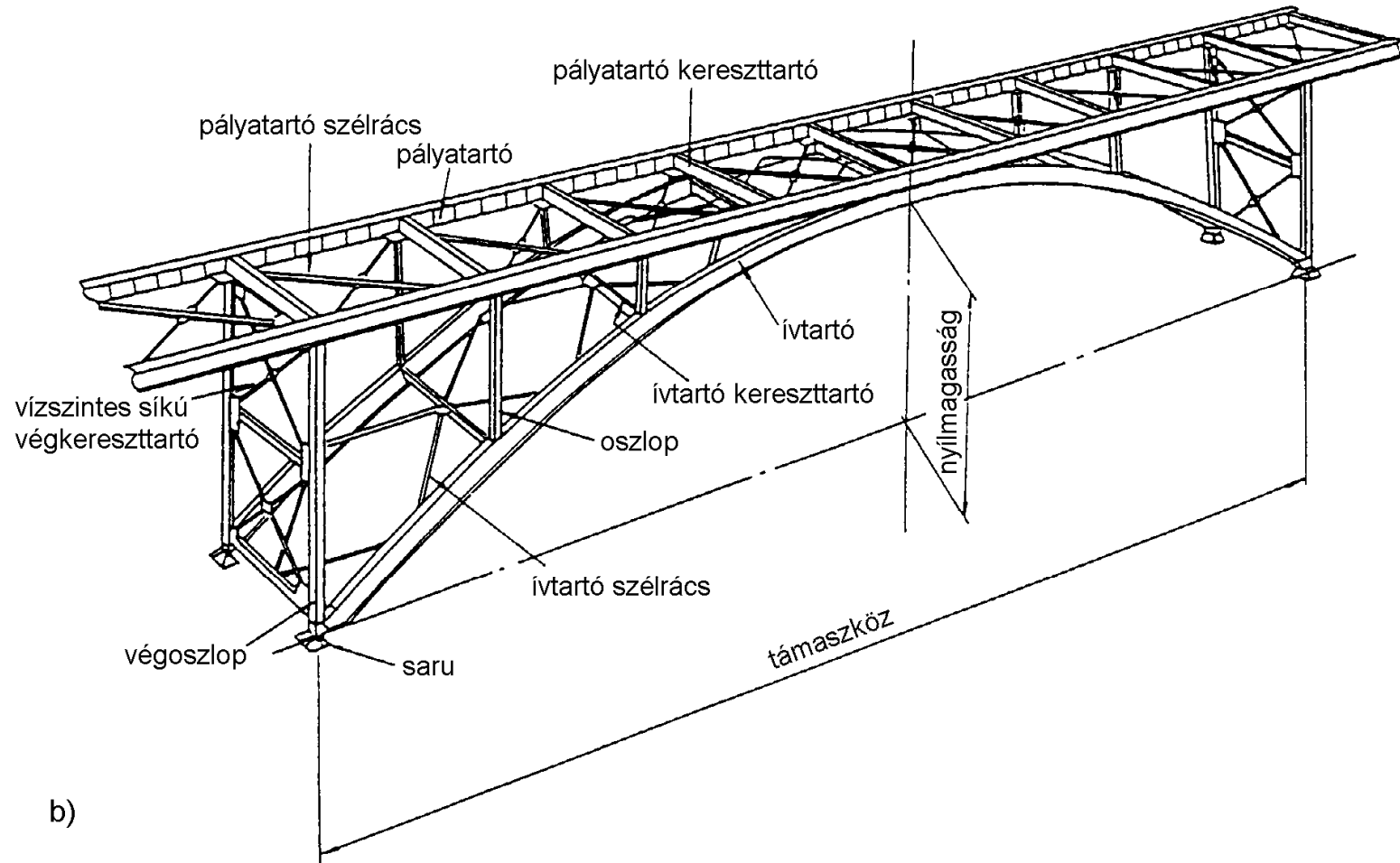

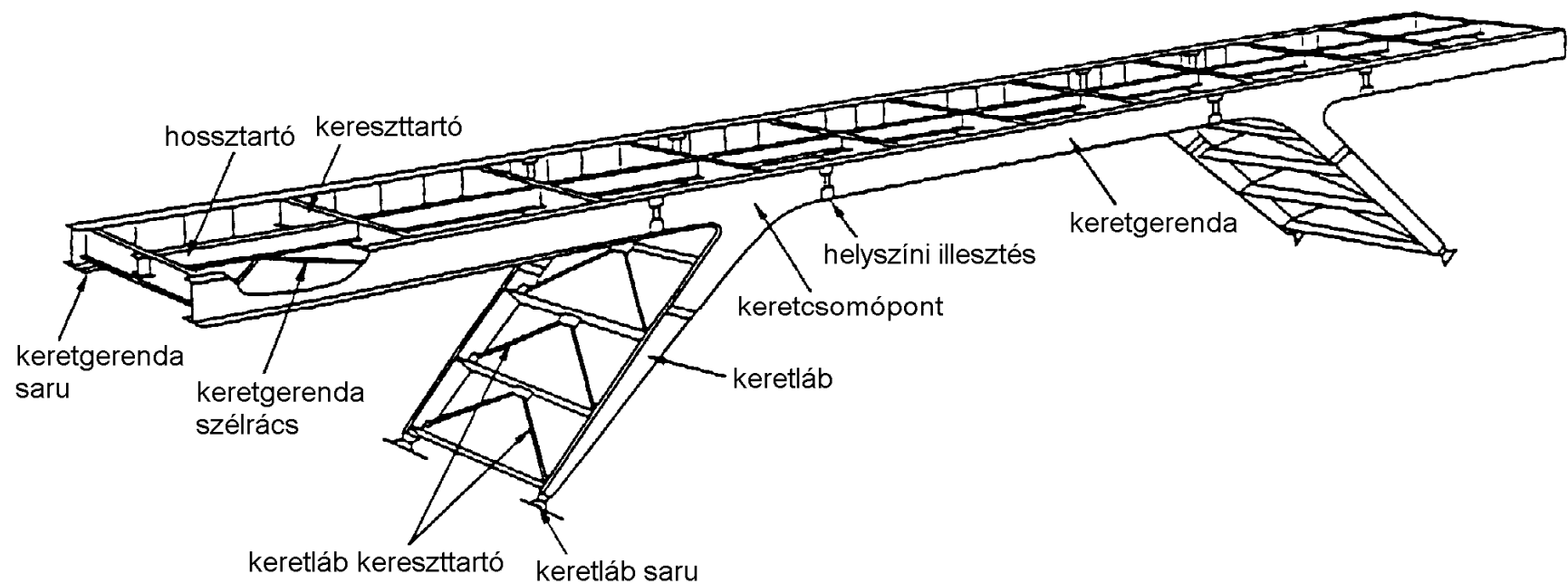
2.2.6.(a) ábra. Alsópályás, merevítőtartós (Langer) ívhíd

2.2.6.(b) ábra. Felsőpályás ívhíd

2.2.7. ábra. Ferdelábú kerethíd

2.2.2 Szerkezeti rendszerek, közelítő geometriai méretek

A főtartó statikai rendszere és szerkezeti kialakítása szerint megkülönböztetünk:

- (1) Kéttámaszú tömör gerendahíd
- (2) Többtámaszú tömör gerendahíd
- (3) Kéttámaszú rácsos gerendahíd
- (4) Többtámaszú rácsos gerendahíd
- (5) Kerethíd
- (6) Tömör főtartós ívhíd
- (7) Rácsos főtartós ívhíd
- (8) Ferdekábeles gerendahíd
- (9) Függőhíd

A híd rendeltetése szerint – a **közúti jármű** és **vasúti** hidakon kívül:

- (10) Magasvezetésű közúti híd
- (11) Gyaloghíd
- (12) Vezetéktartó híd
- (13) Csatornahíd
- (14) Védőhíd

A felszerkezet mozgathatósága szerint – az álló hidakon kívül:

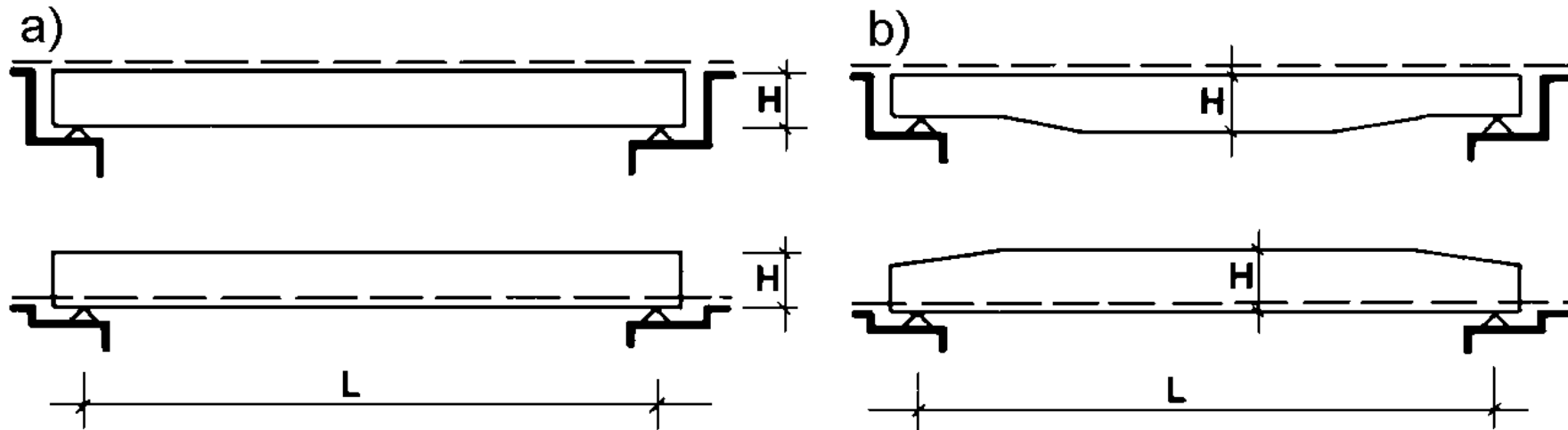
- (15) Mozgatható híd

A tervezett élettartam szerint – az állandó hidakon kívül:

- (16) Ideiglenes vagy félállandó híd
- (17) Pontonhíd

2.2.8. ábra. Kéttámaszú tömör gerendahíd

- Felső pályás
- Sülyesztett pályás
- Alsó pályás
- Állandó magasságú
- Változó magasságú

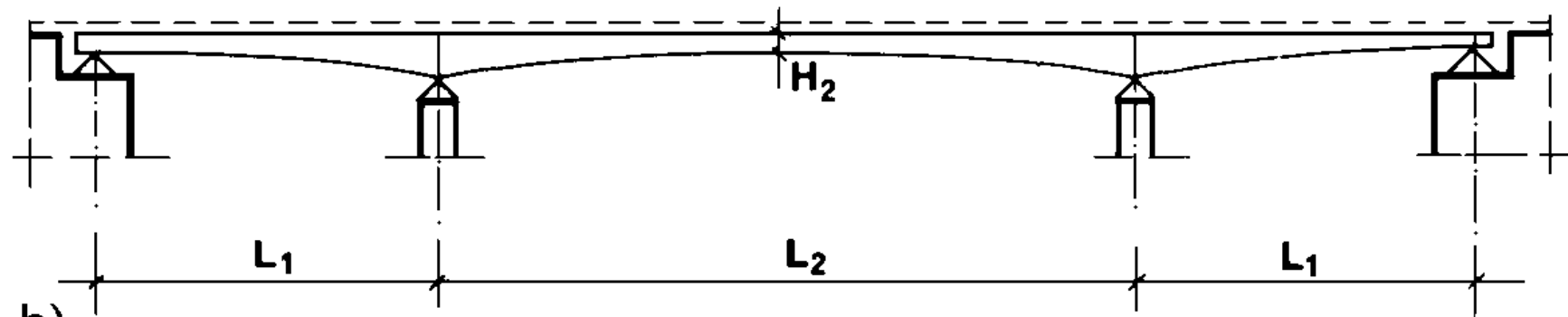
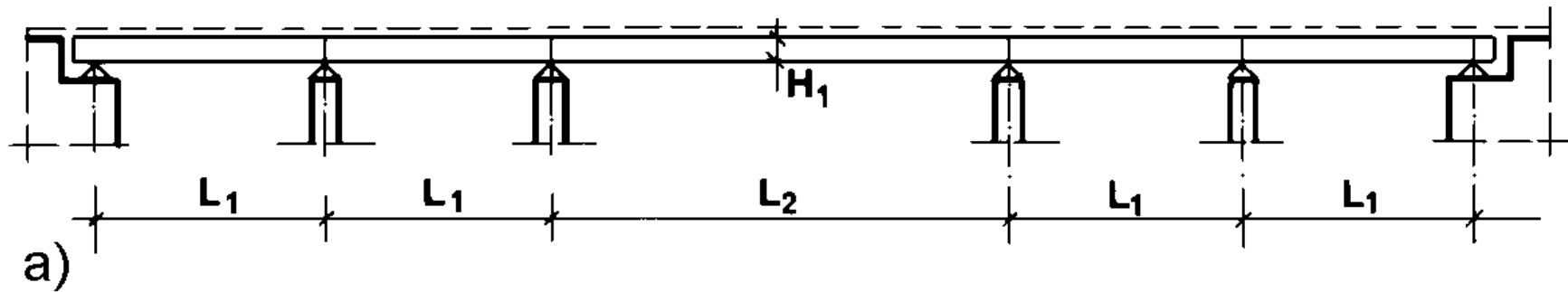
$$H = (1/10 \div 1/12) L$$

$L_{\max} = 40-50\text{m}$ (vasúti)

$L_{\max} = 60\text{m}$ (közúti)

2.2.9. ábra. Többtámaszú tömör gerendahíd (Gerber-híd)

$$H_1 = (1/12 \div 1/30) L_2$$

$$H_2 \leq 1/60 L_2; H \leq 1/20 L_2; L_1 \approx 0,8 L_2$$

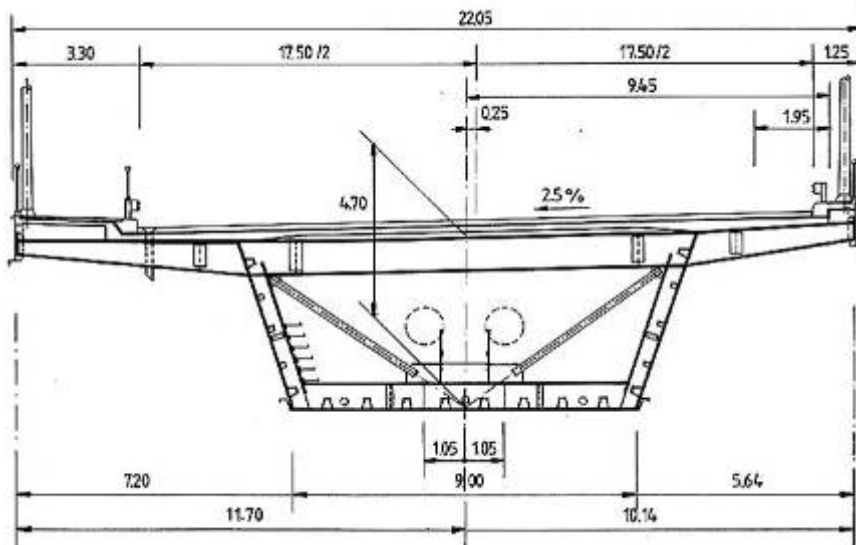
$L = 40-300\text{m}$

Csuklós (Gerber) ill. folytatólagos

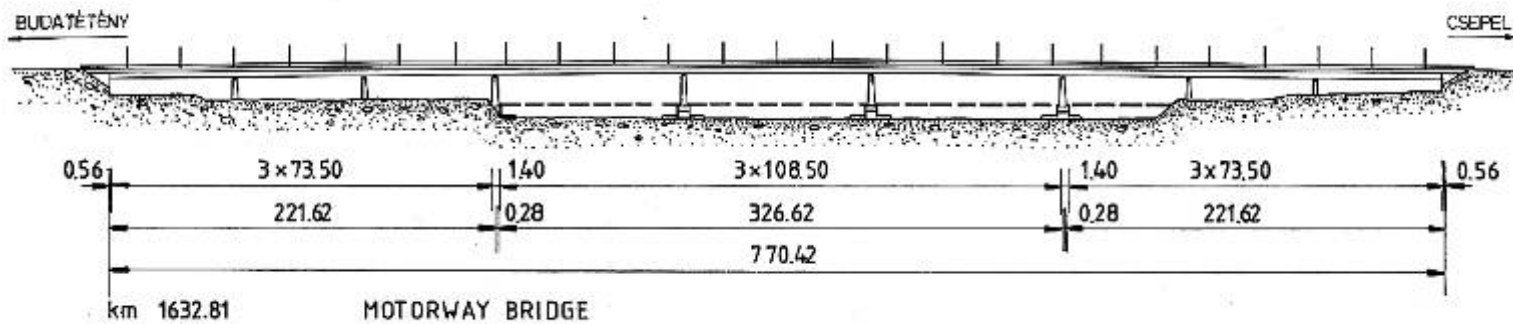

Példa (1)

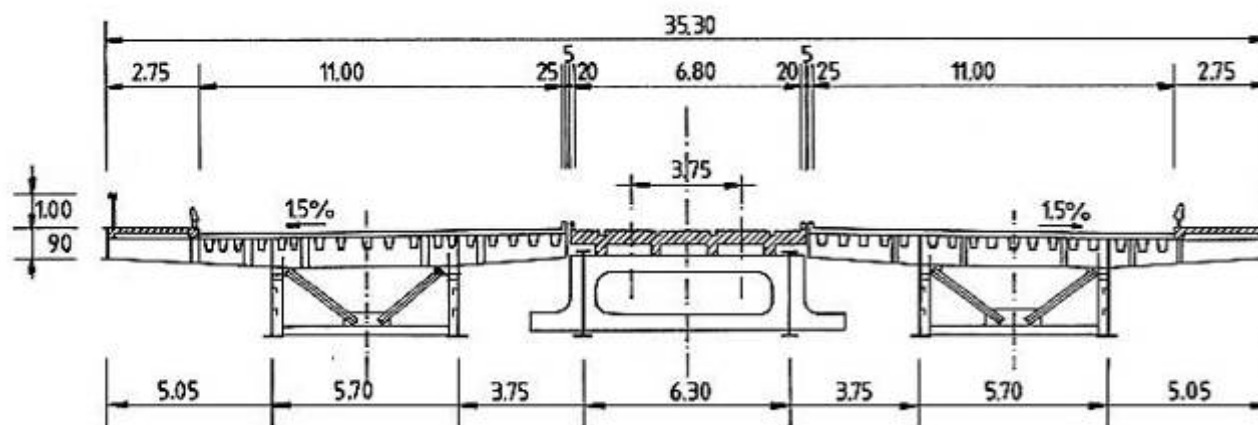
Budapesti M0 autópályahíd

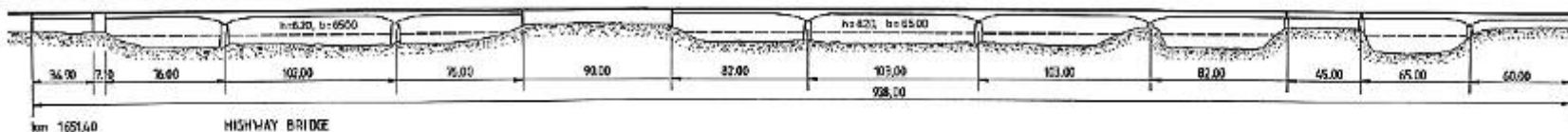
H/3 BUDAPEST, "M0" BRIDGE

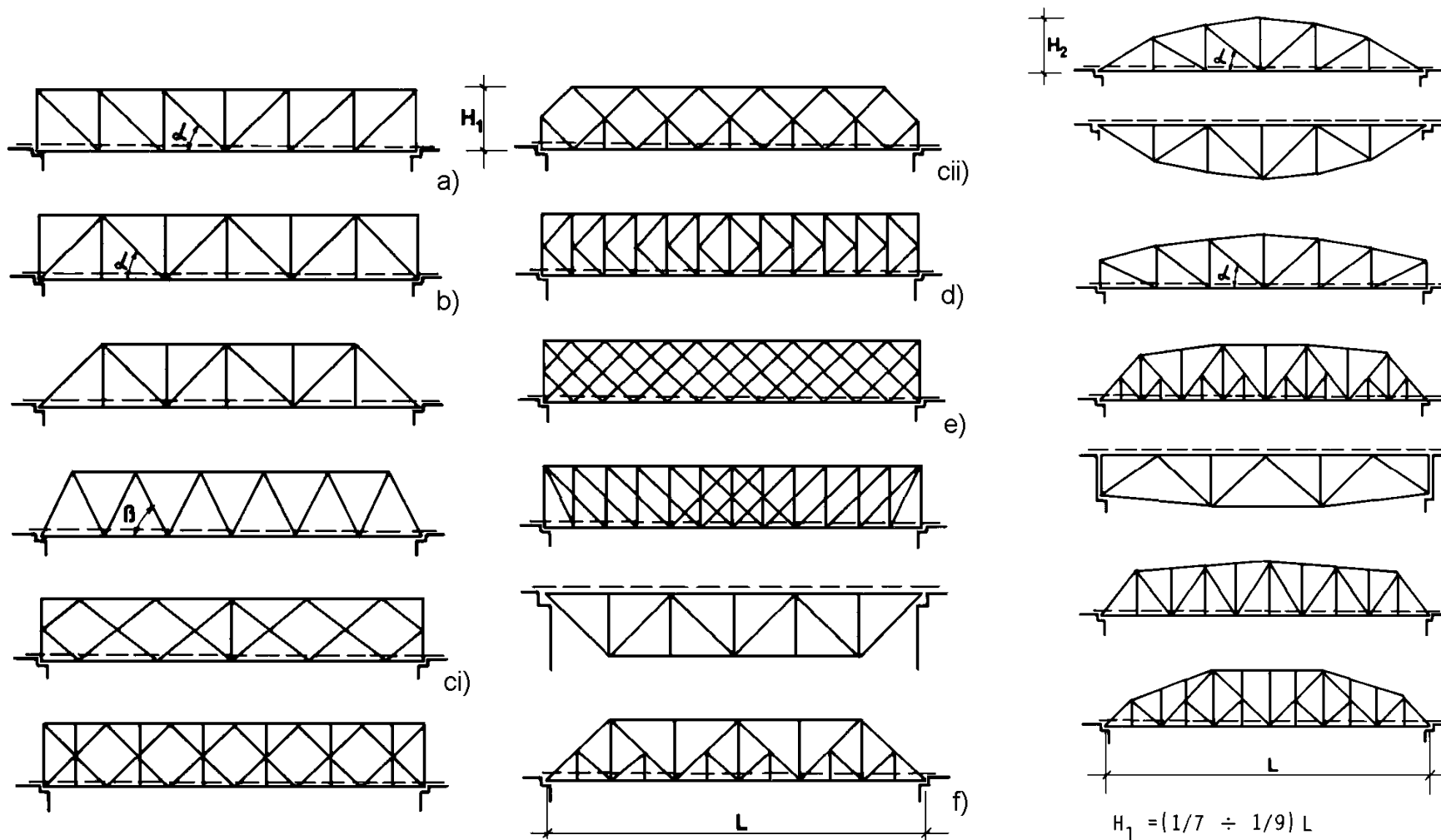
Példa (2)
Budapesti Árpád híd

H/11 BUDAPEST, "ÁRPÁD"-BRIDGE

2.2.10. ábra. Kéttámaszú rácsos gerendahíd

$L = 30-100\text{m}$

$$H_1 = (1/7 \div 1/9) L$$

$$H_2 = (1/6 \div 1/7) L$$

$$\alpha \sim 45^\circ$$

$$\beta \sim 60^\circ \div 65^\circ$$

Pratt

Parker

K-Truss

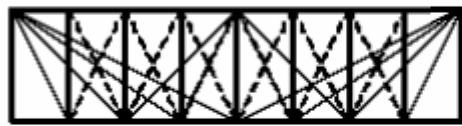
Howe

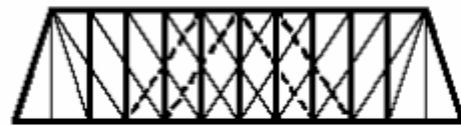
Camelback

Warren

Fink

Double Intersection Pratt

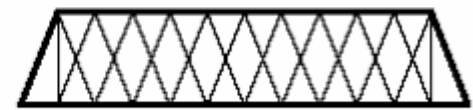
Warren (with Verticals)

Bowstring

Baltimore

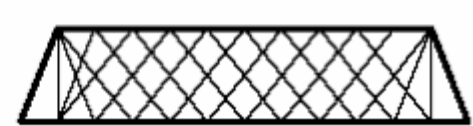
Double Intersection Warren

Waddell "A" Truss

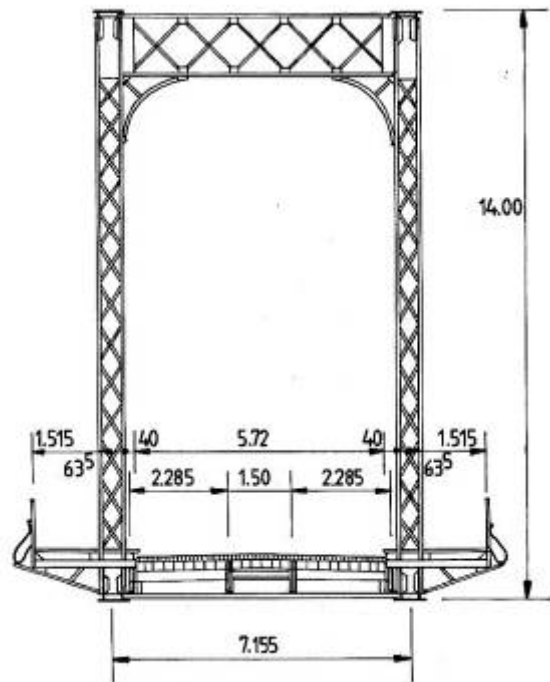
Pennsylvania

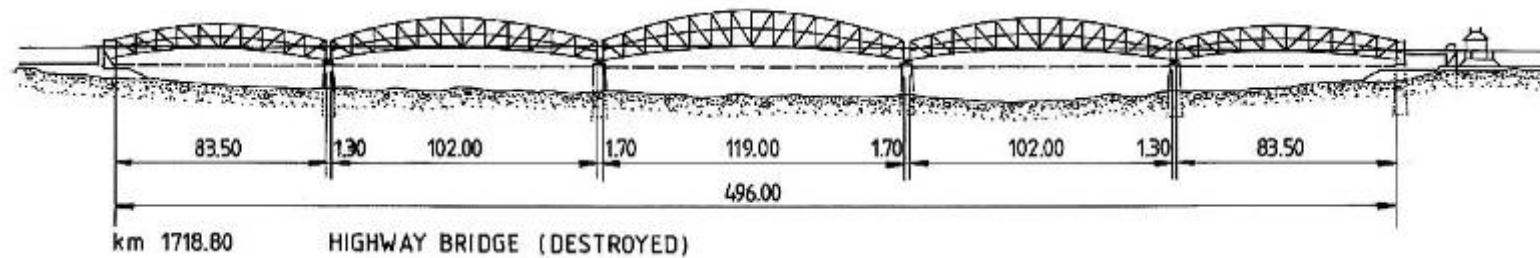
Lattice

Példa

Esztergom-Sturovó Mária Valéria híd

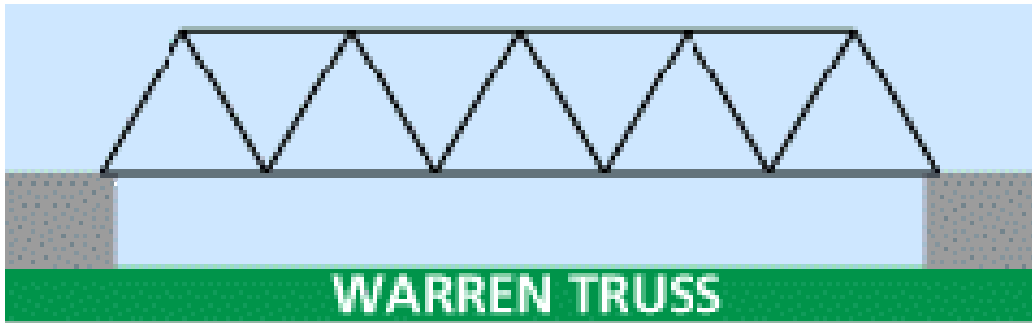

H-CS/1 ESZTERGOM-ŠTUROVO "MÁRIA VALÉRIA" BRIDGE

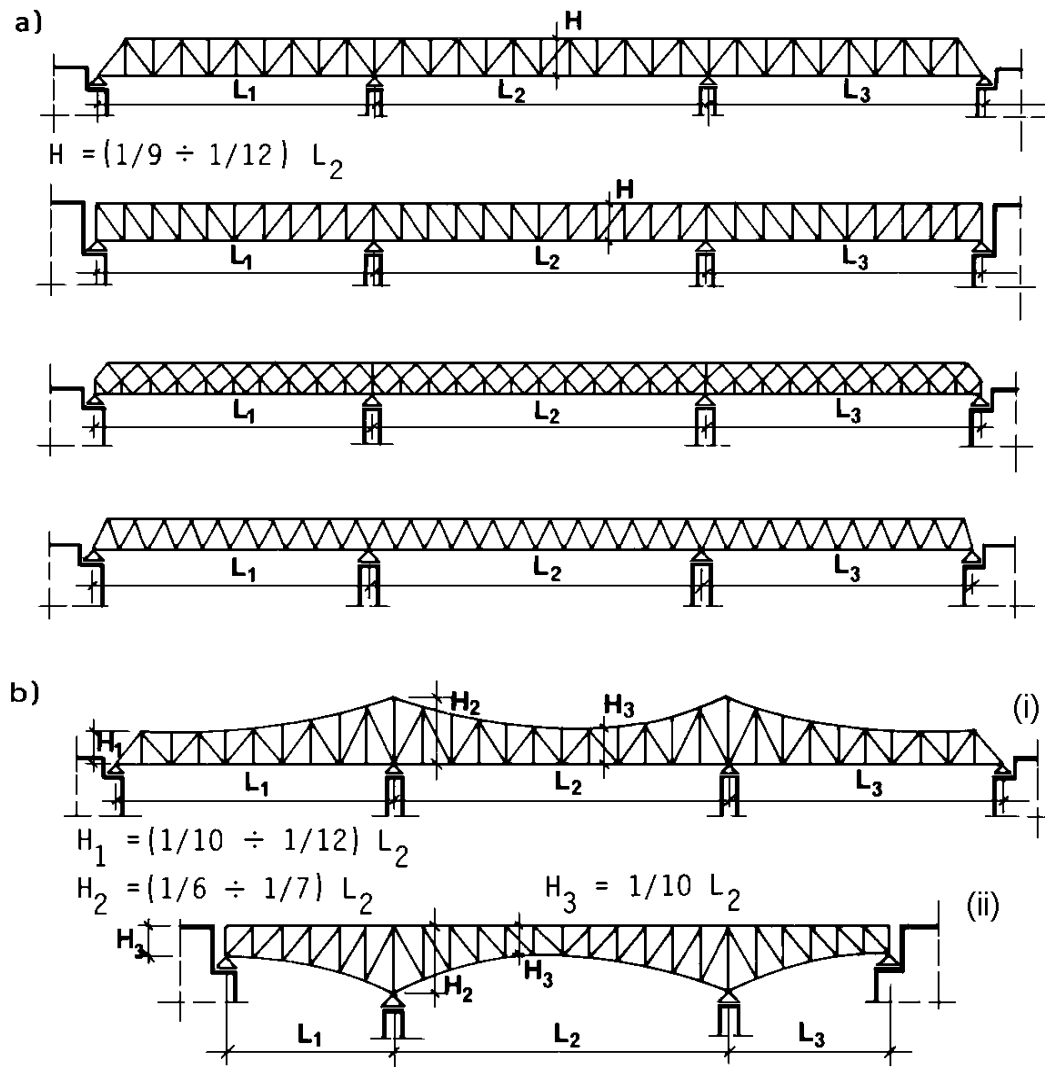

Bp. Hajógyári
sziget

2.2.11. ábra. Többtámaszú rácsos gerendahíd

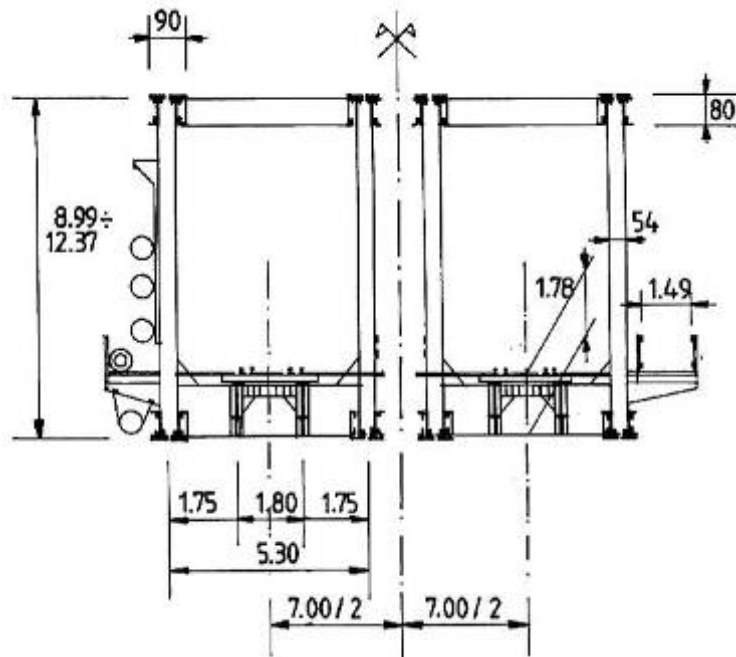

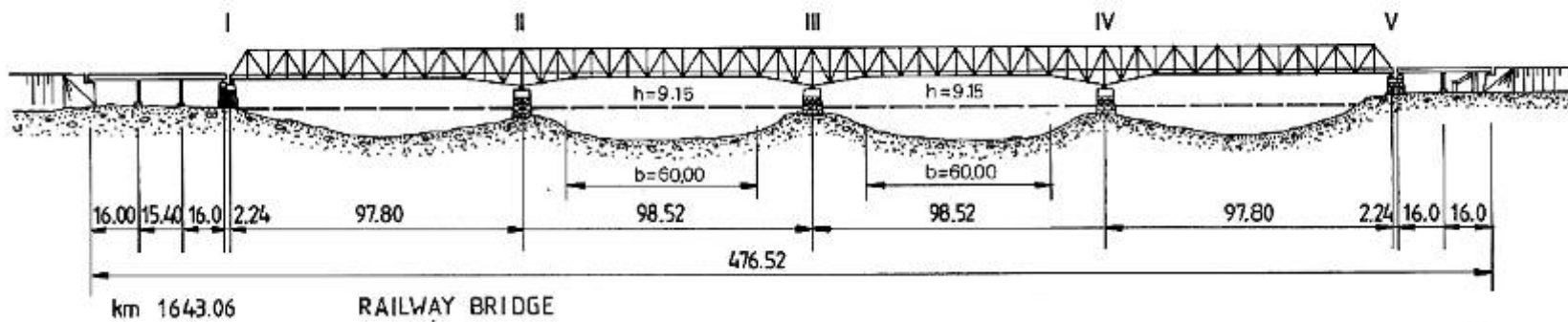
Ohio, US

Példa (1)

Déli összekötő vasúti híd

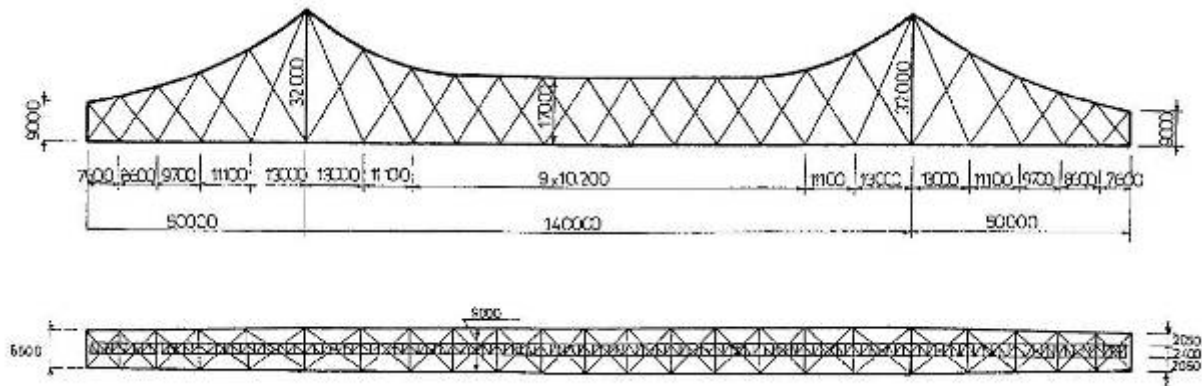
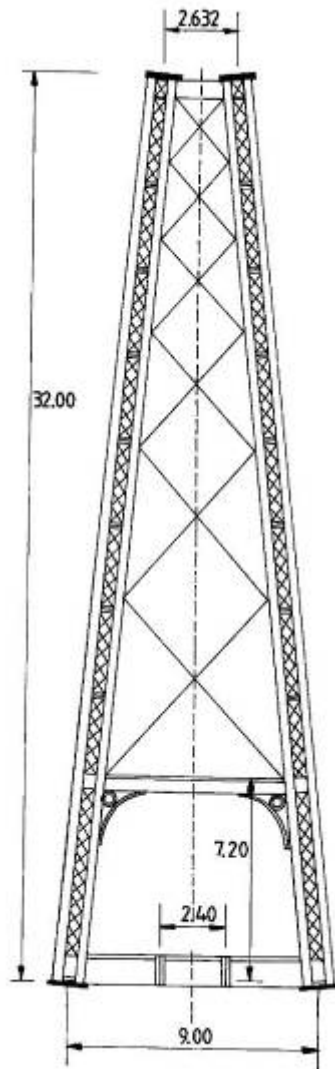

H/4 BUDAPEST, SOUTHERN BRIDGE

Példa (2)

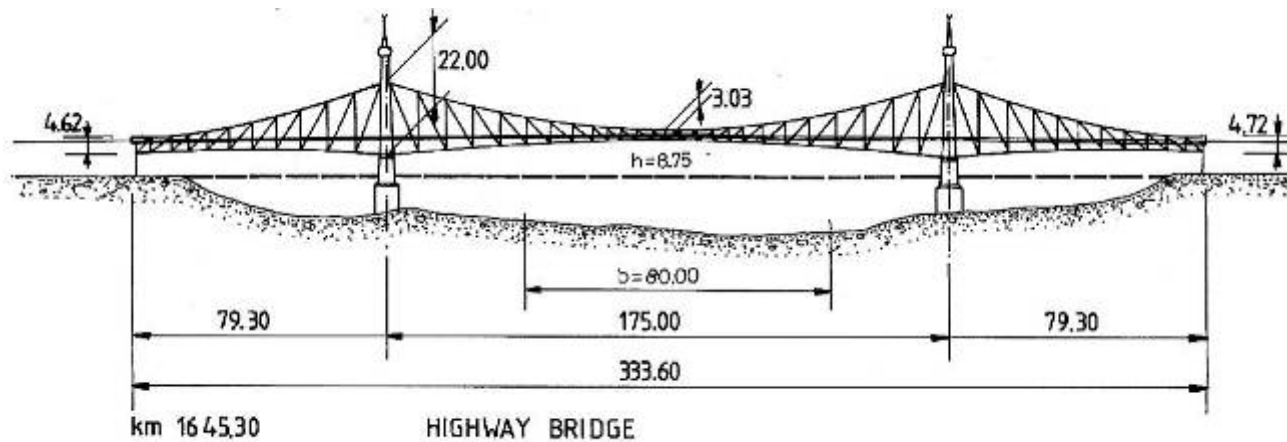
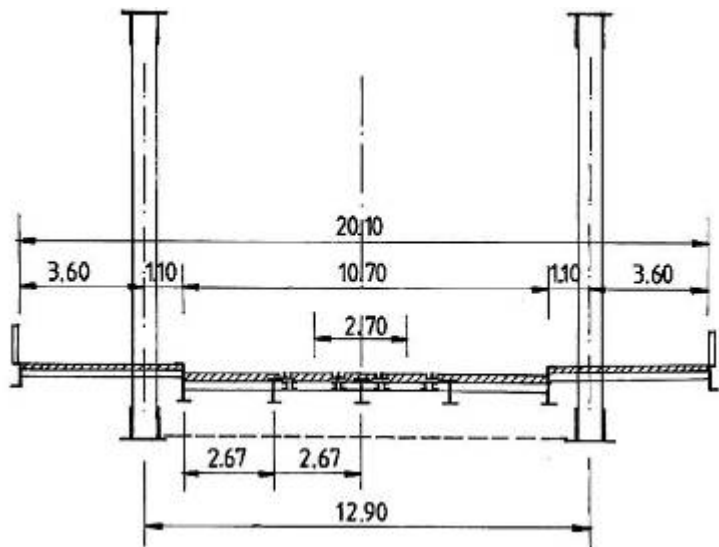
Cernavoda, I. Károly király híd

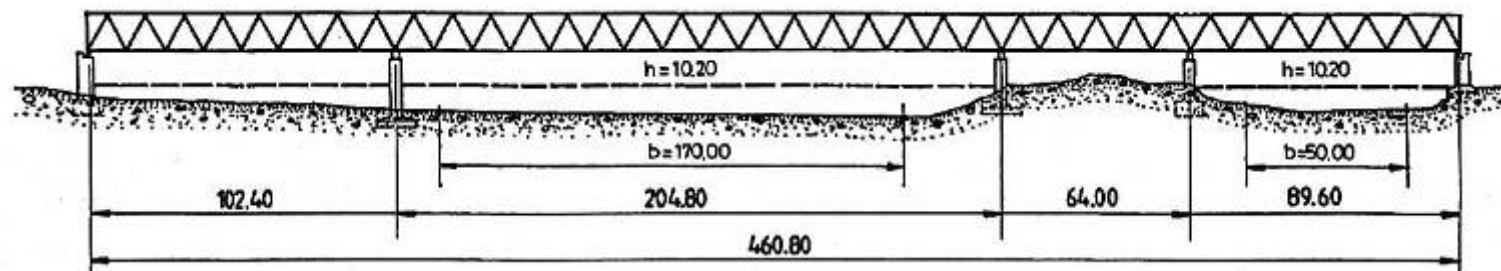
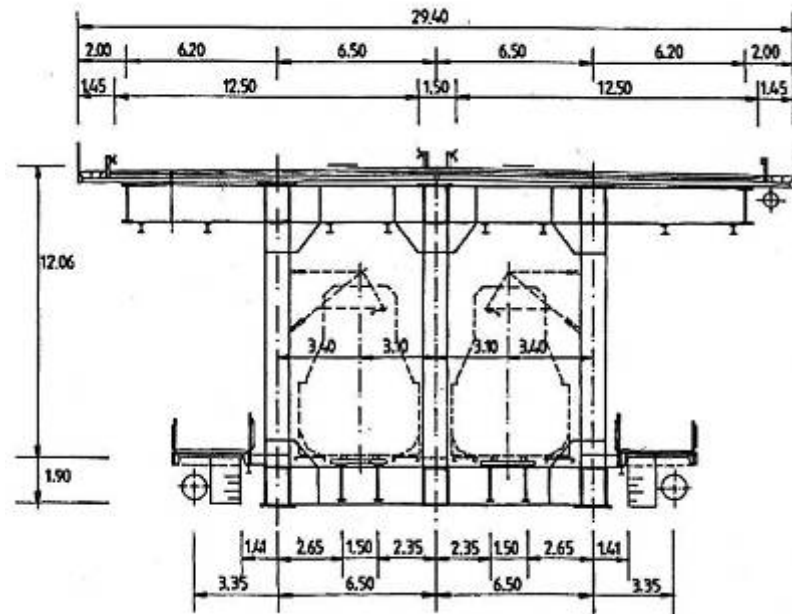

Példa (3) Budapesti Szabadság híd

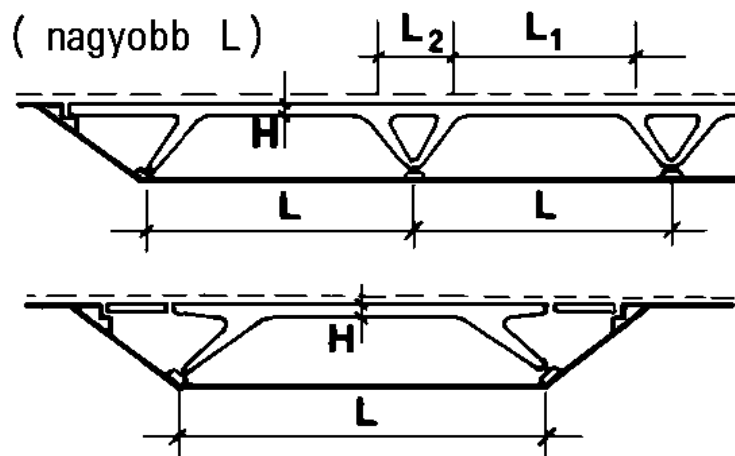
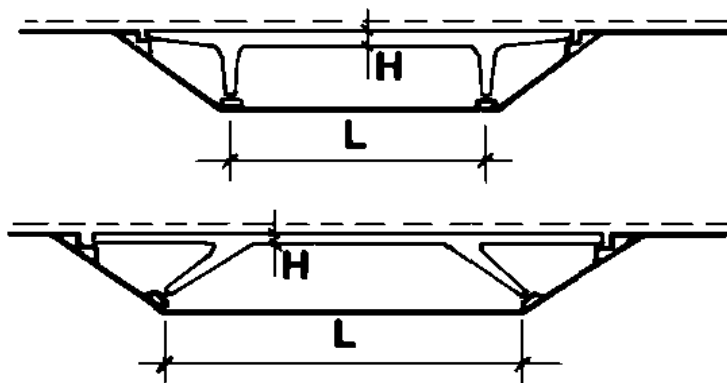
Példa (4) Bratislava „Port” híd

2.2.12. ábra. Kerethidak

$$H = (1/30 \div 1/50) L \quad (\text{kisebb } L)$$

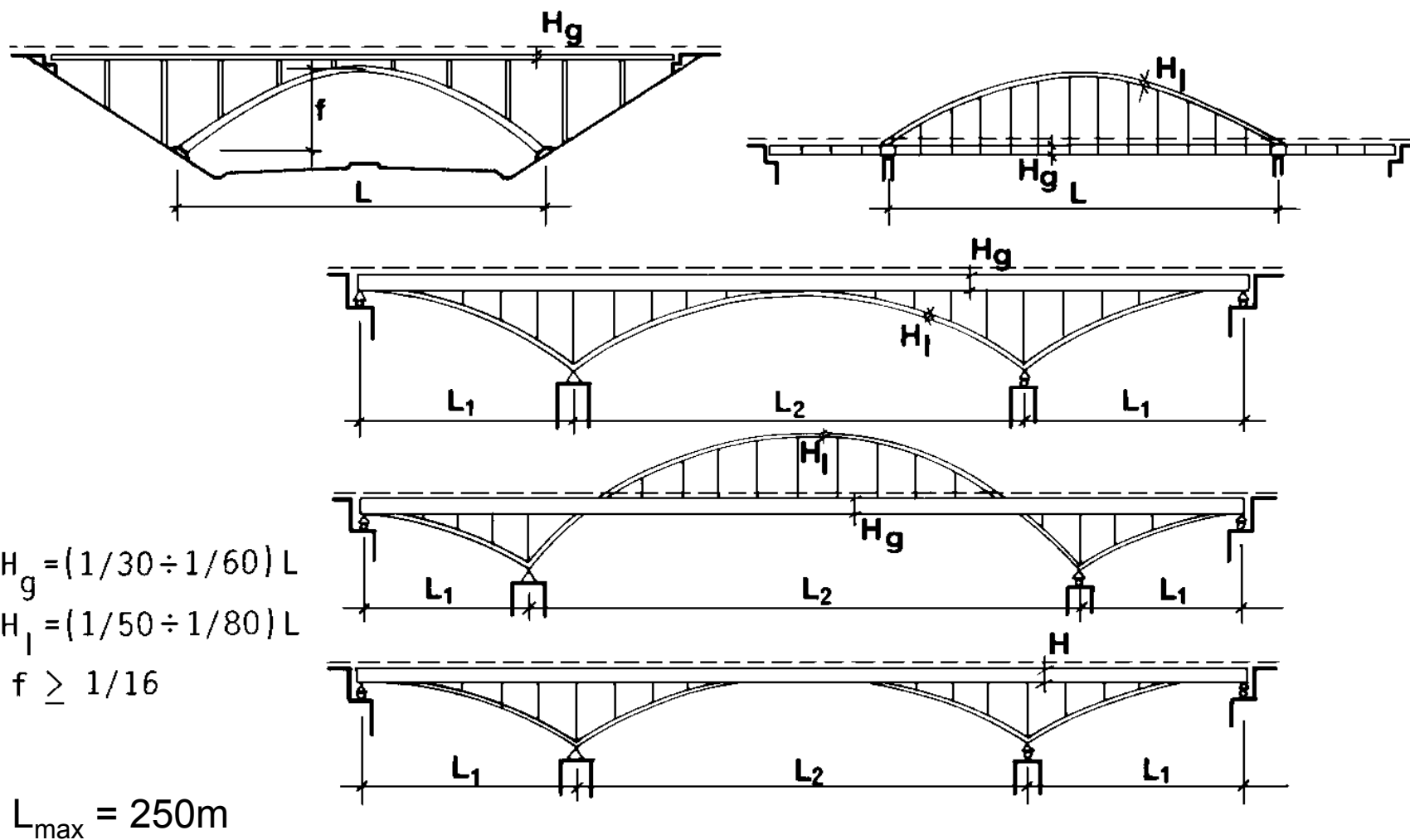
$$H = (1/60 \div 1/80) L \quad (\text{nagyobb } L)$$

$$L_{\max} = 250\text{m}$$

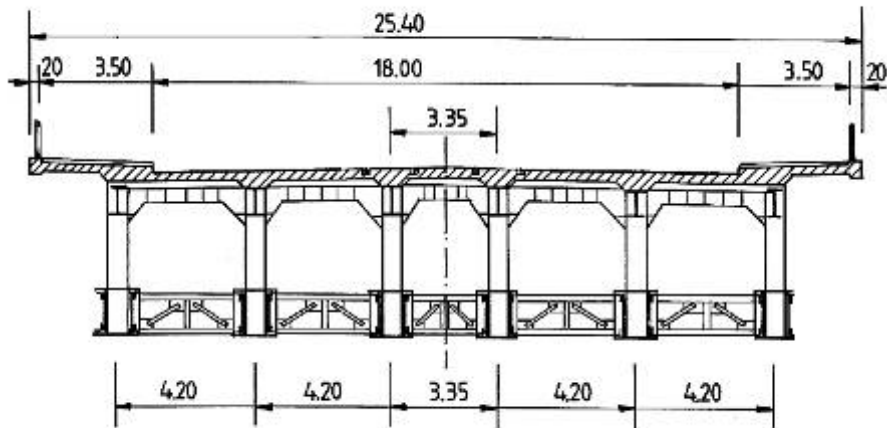

2.2.13. ábra. Tömör főtartós ívhidak

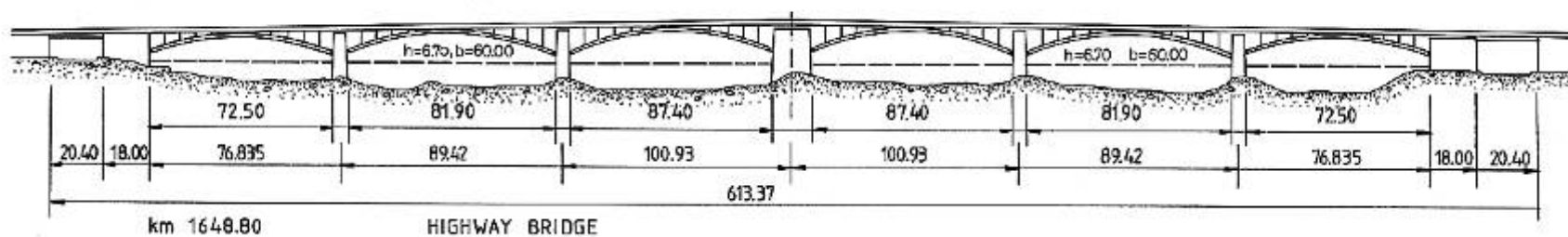

Példa (1)

Budapesti Margit híd

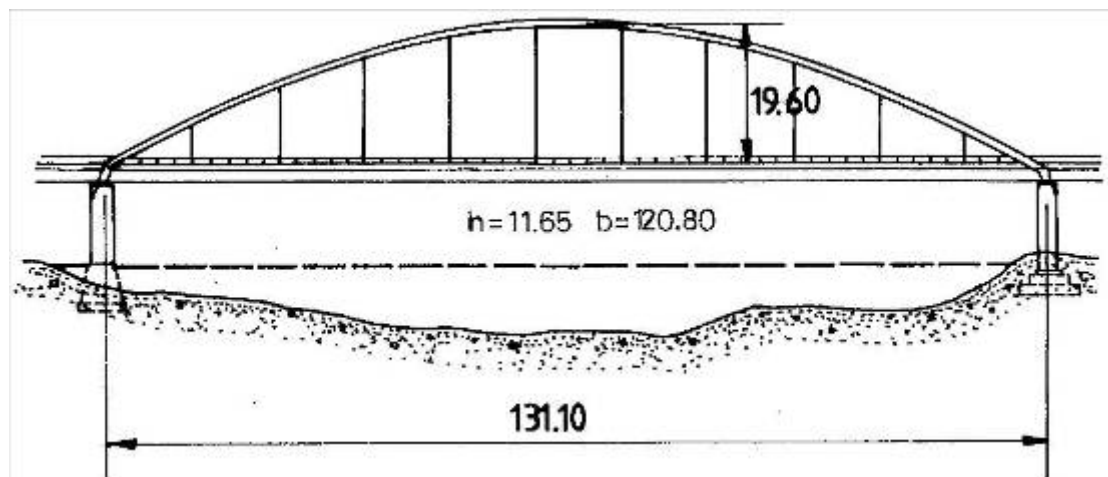
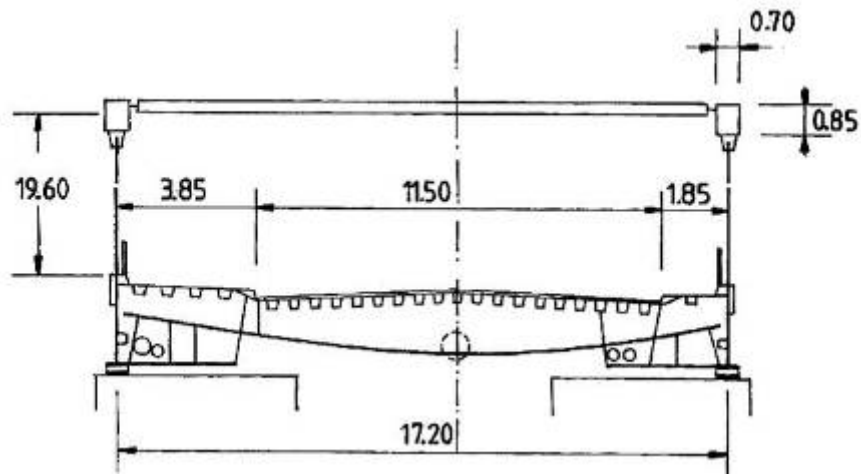
H/10 BUDAPEST, "MARGIT"-BRIDGE

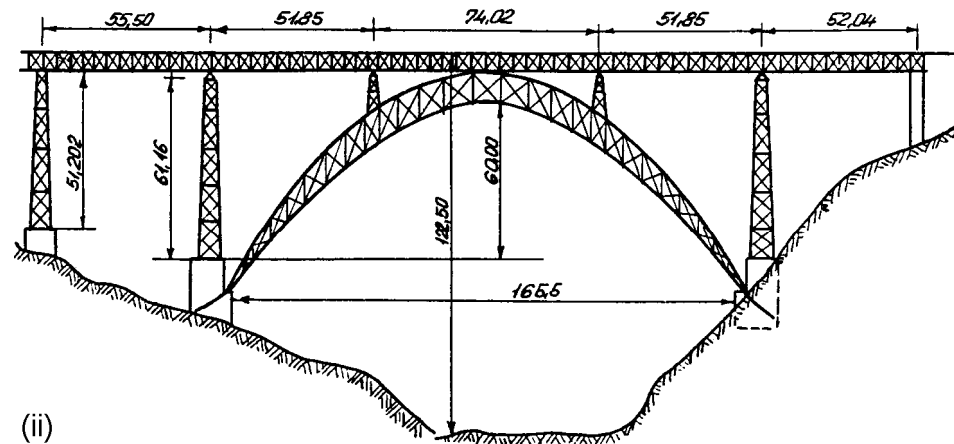
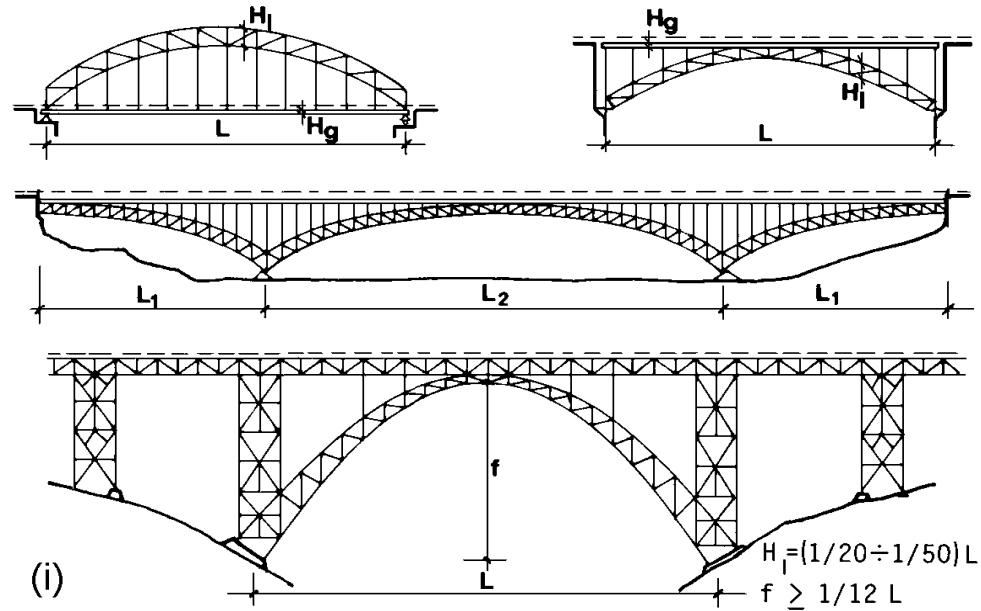

Példa (2)
Passau, Fr. K. Strauss híd

2.2.14. ábra. Rácsos főtartós ívhidak

$L_{\max} = 550\text{m}$

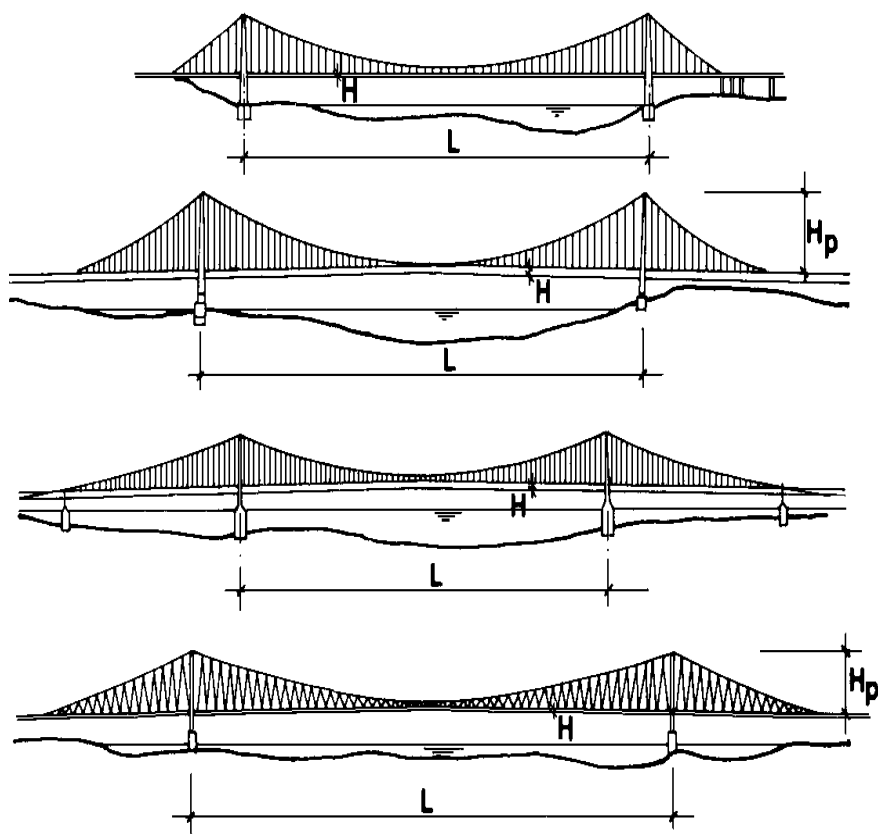

Zhijinghe

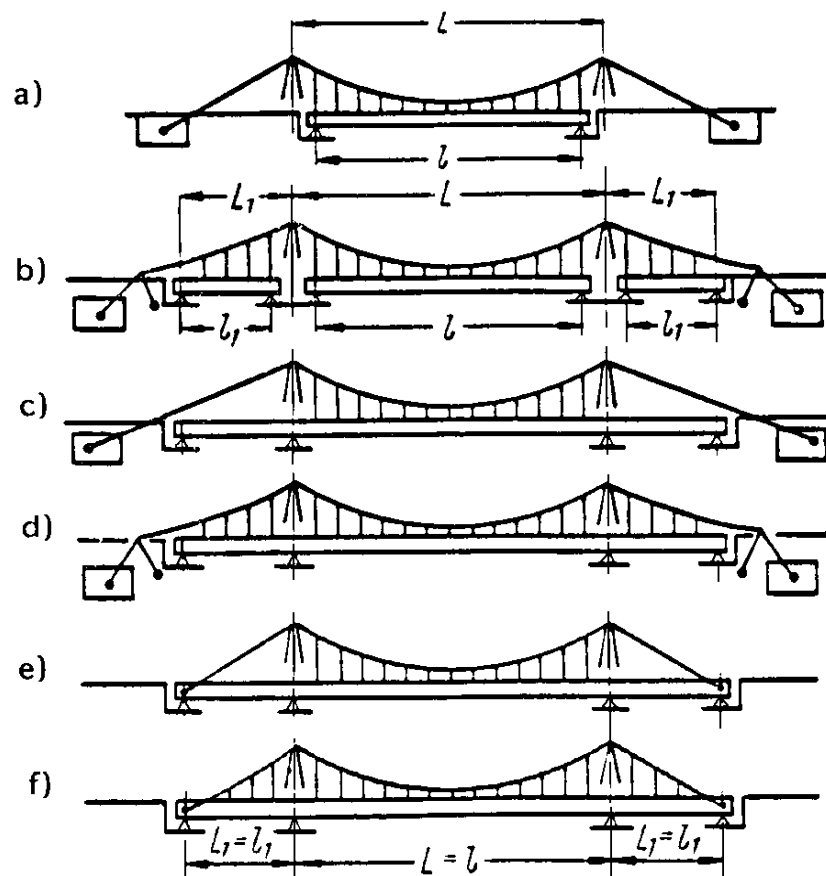

Beijing

2.2.17. ábra. Függőhidak

$$L_{\max} = 200-1500\text{m}$$

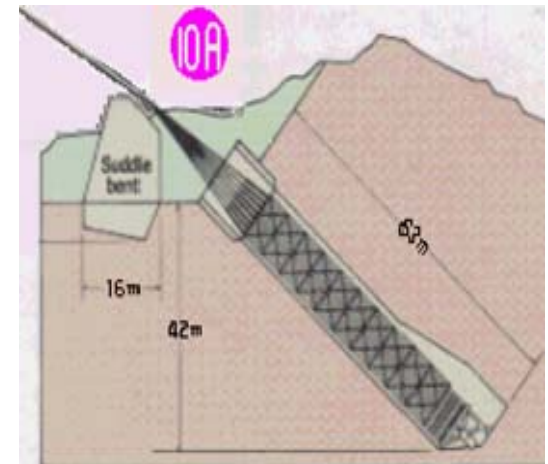
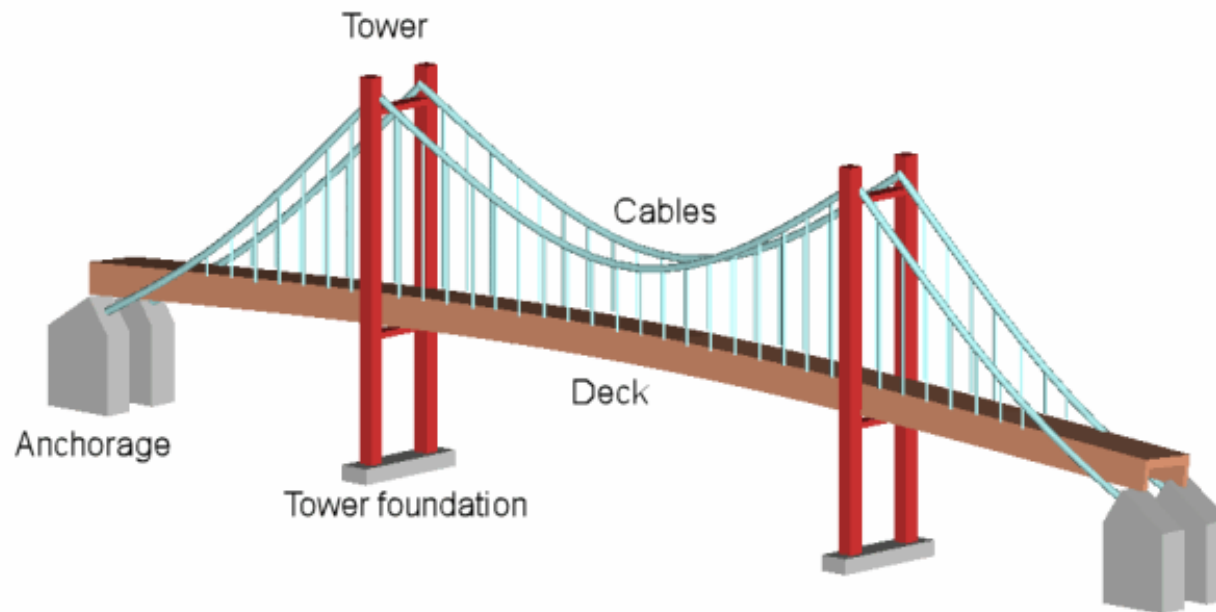
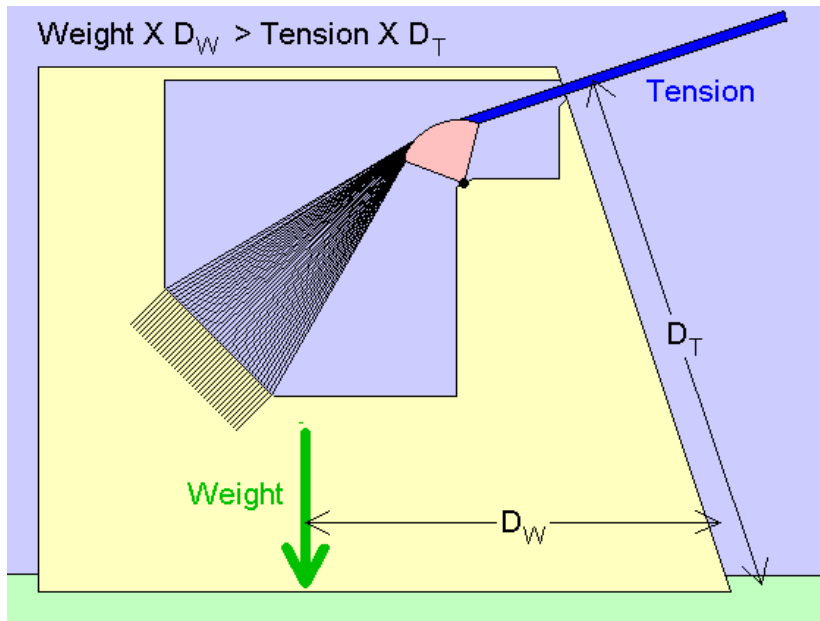
A merevítőtartó és a kábelek kapcsolata

Golden Gate bridge, CA

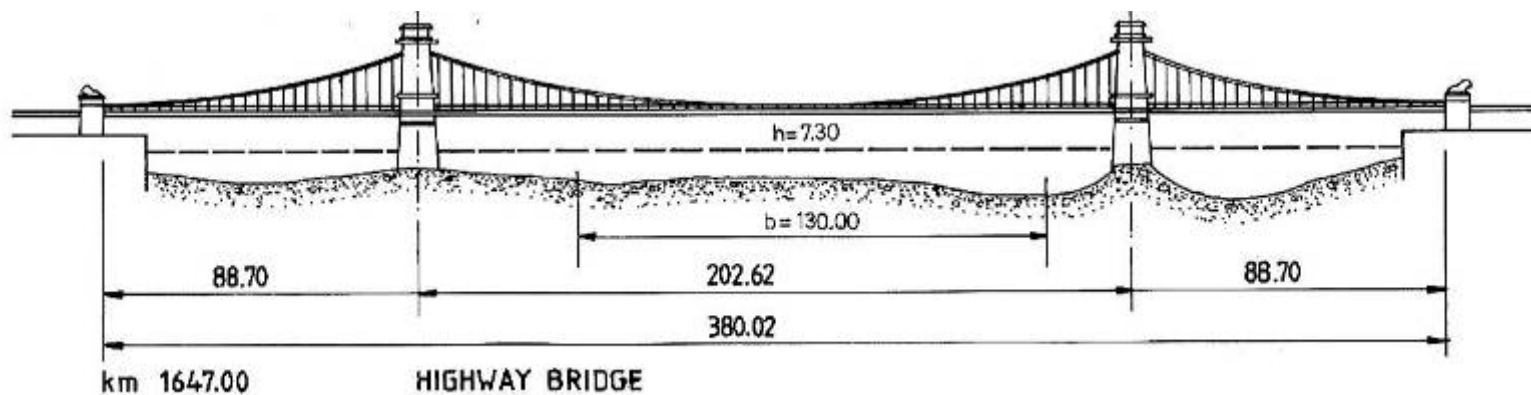
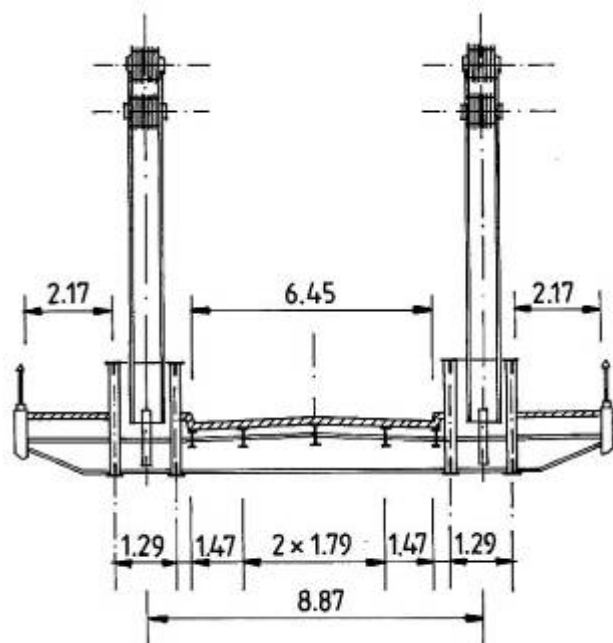
Beipan River Hukun
Expressway Bridge

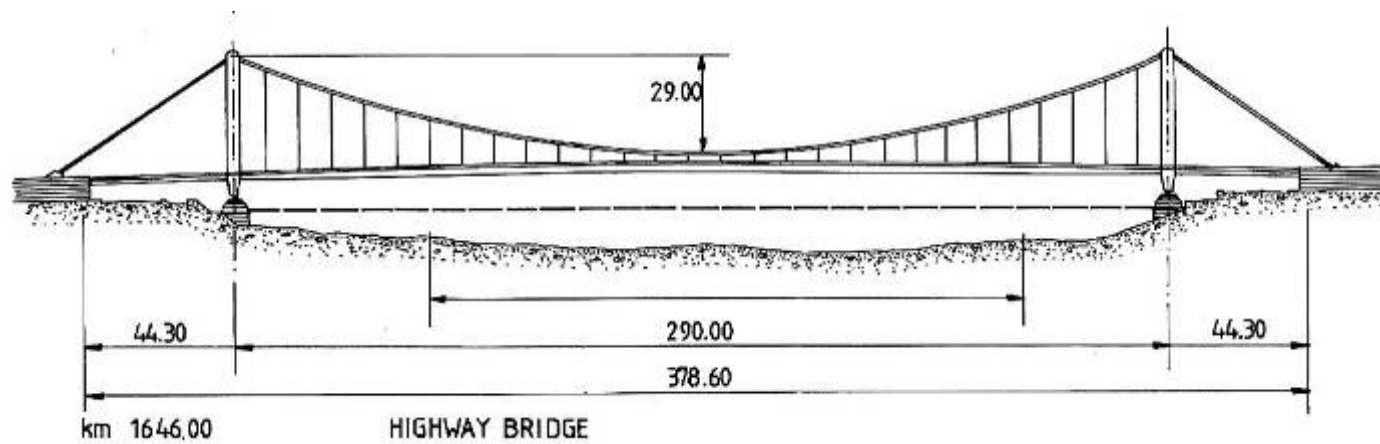
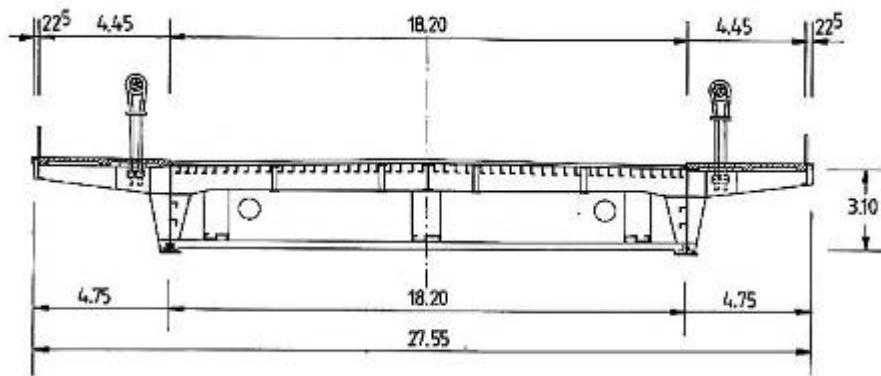
Példa (1)

Budapesti Széchenyi Lánchíd

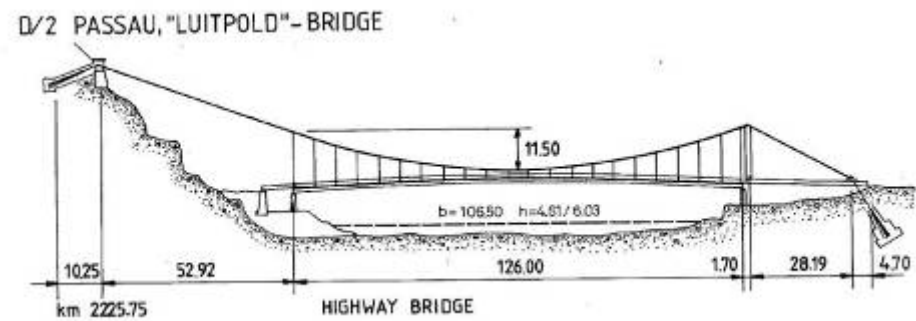
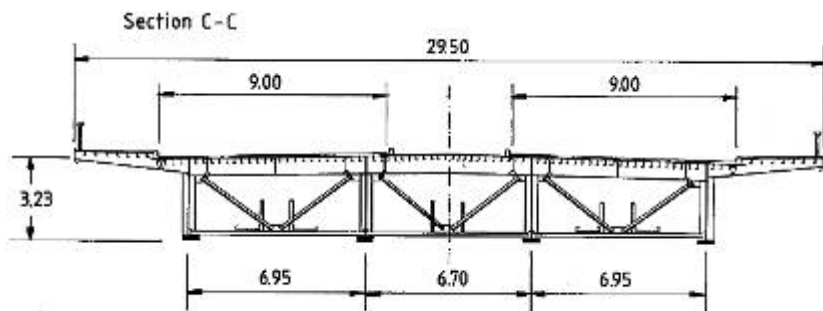

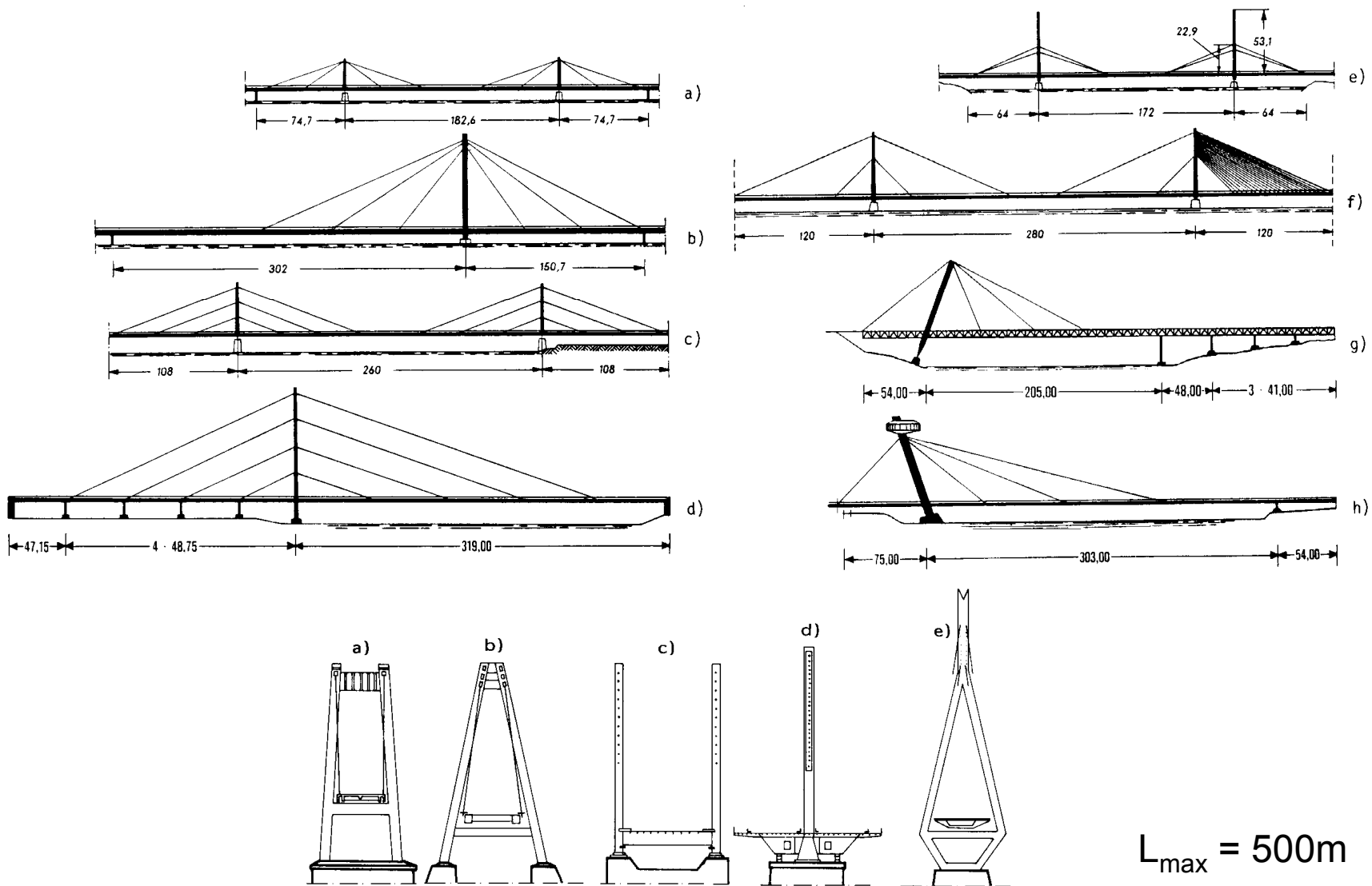
Példa (2) Budapesti Erzsébet híd

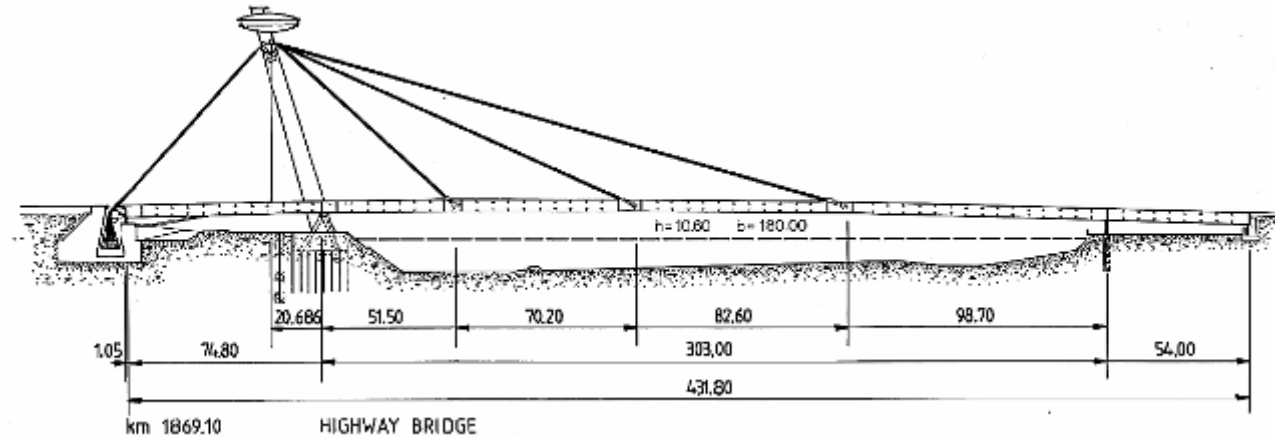
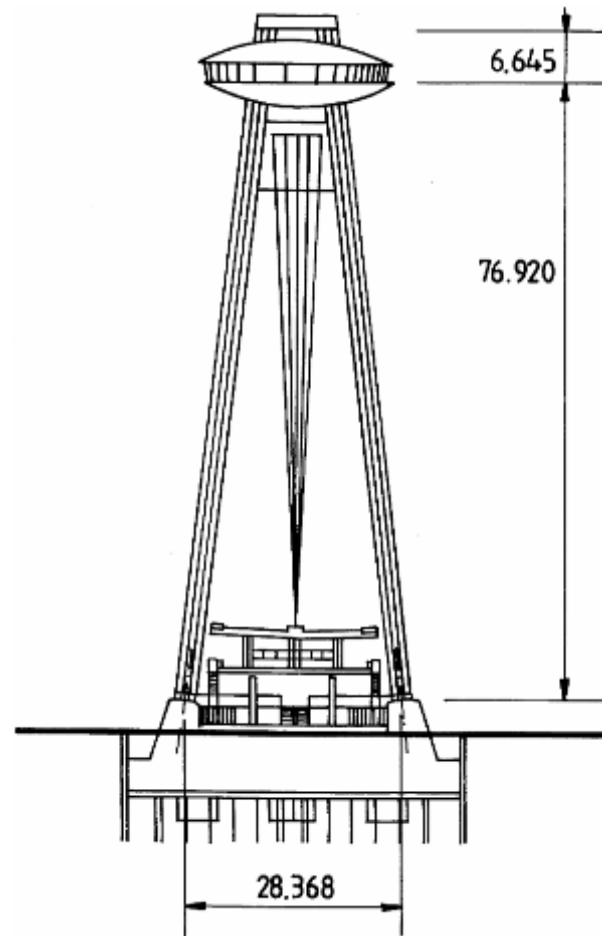
Példa (3) Passau, Luitpold híd

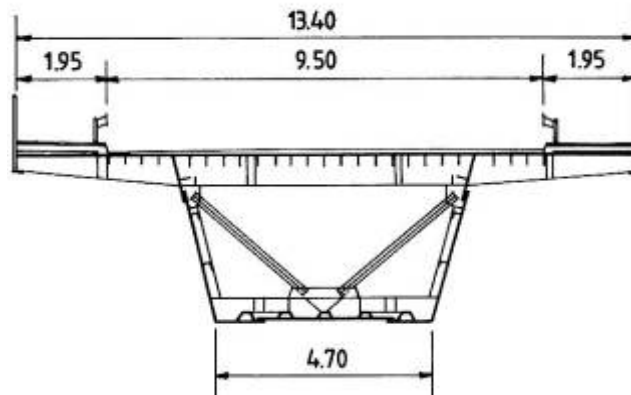
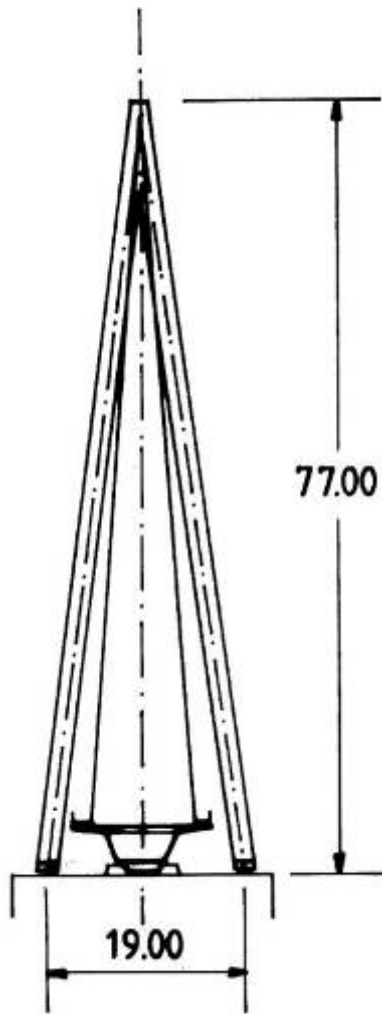
2.2.15. ábra. Ferdekábeles hidak

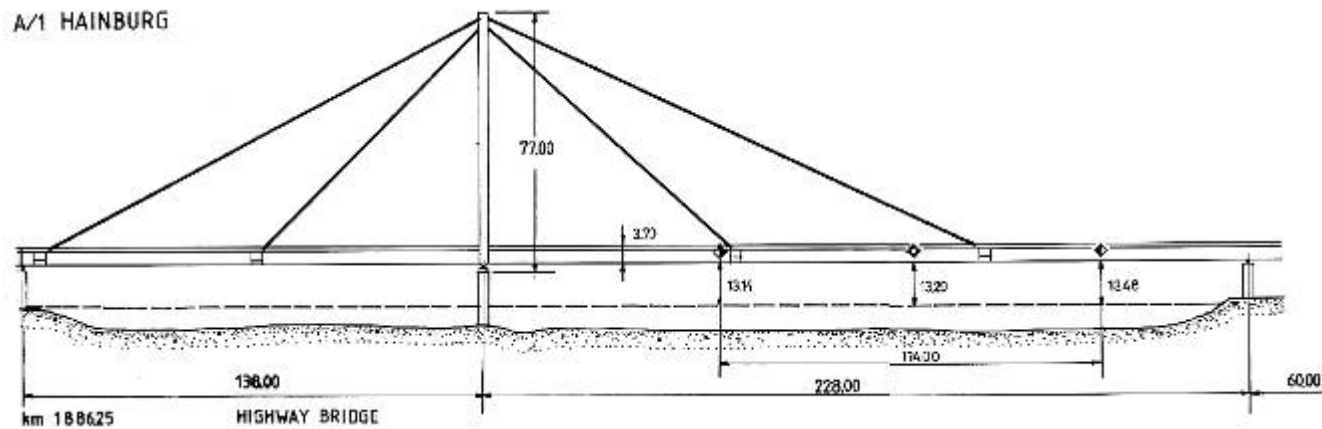
Példa (2) Bratislava „Új” híd

Példa (2) Hainburg

A/1 HAINBURG

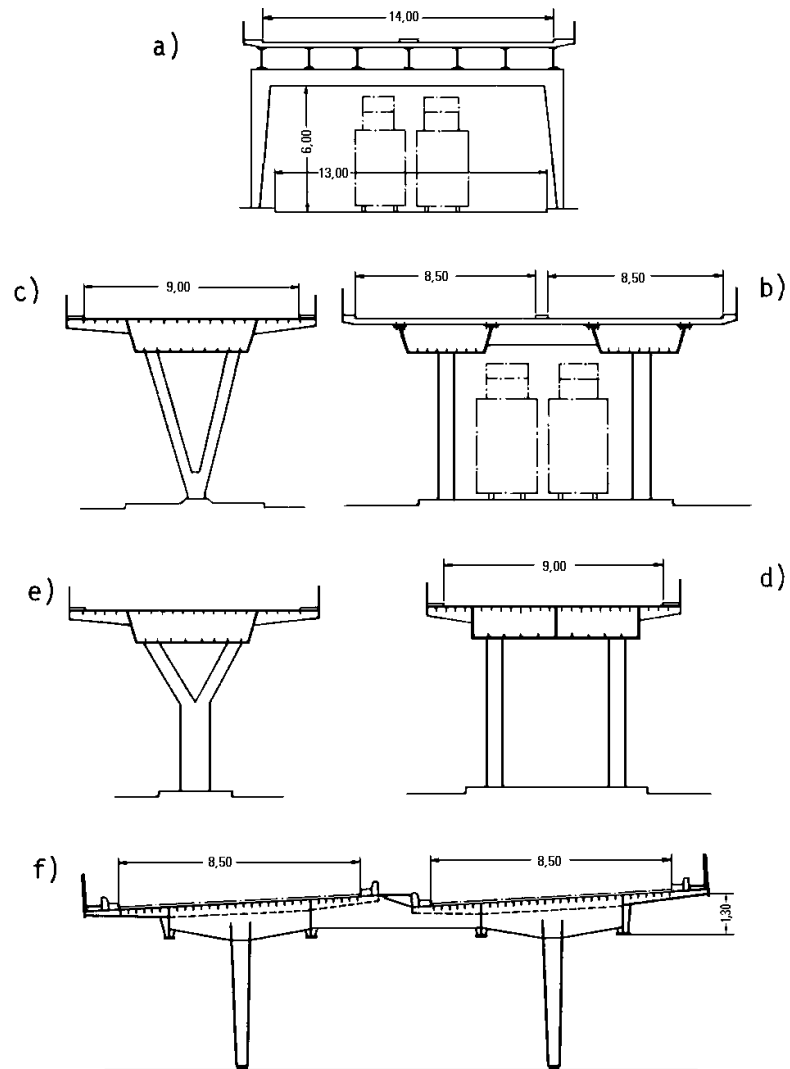
Megyeri híd, Bp.

**Oresund bridge
(Denmark-Sweden)**

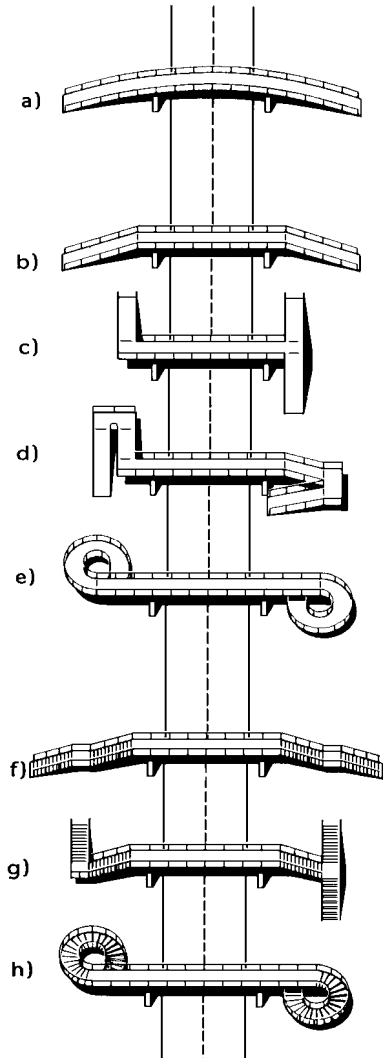

2.2.19. ábra. Magasvezetésű közúti hidak

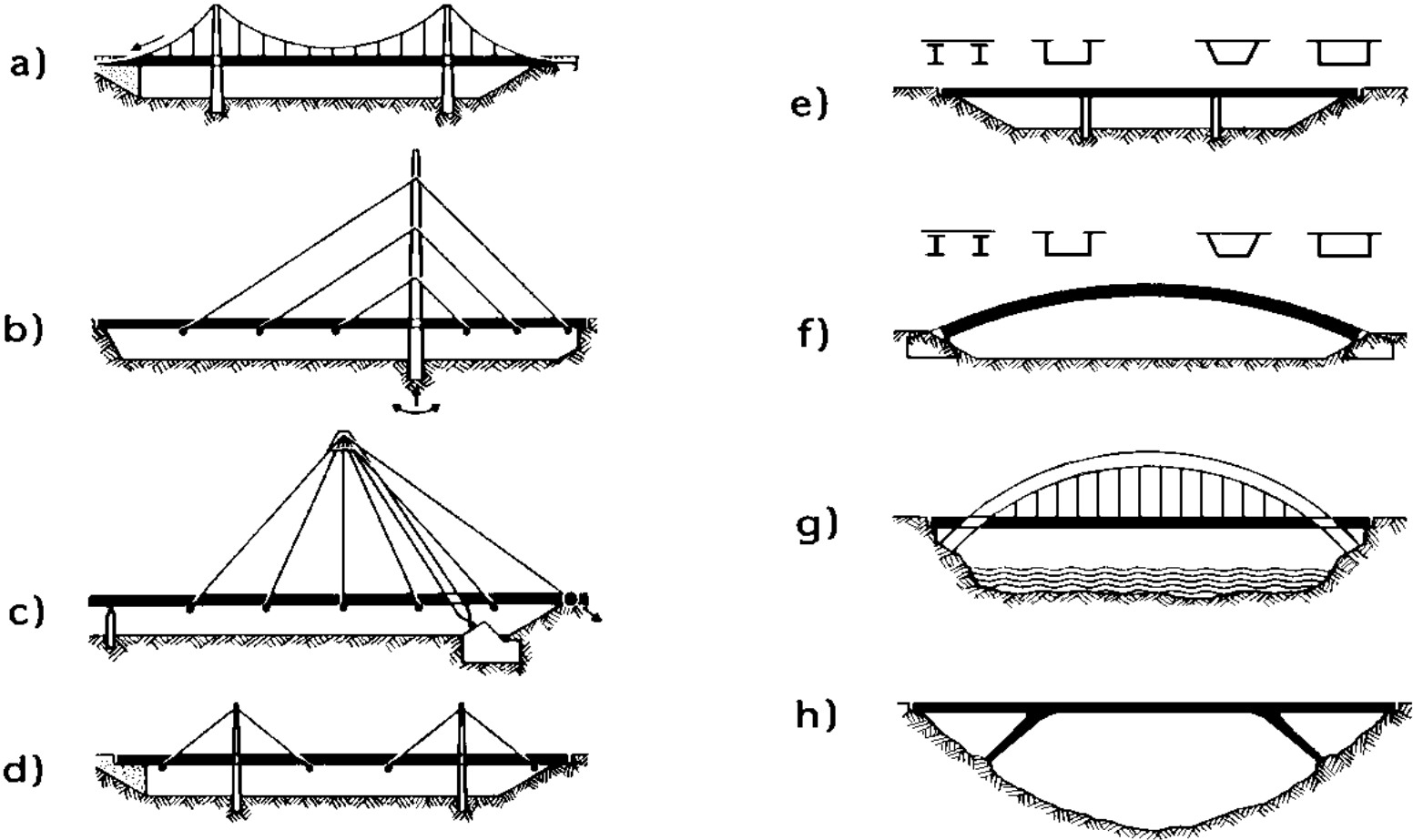

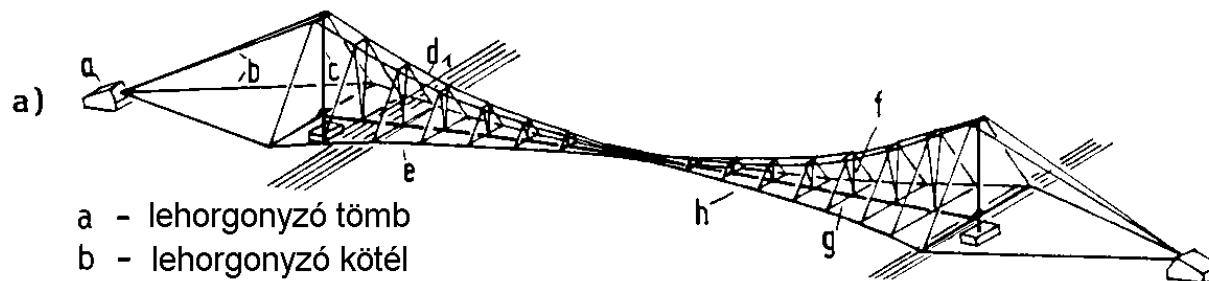
2.2.20. ábra. Gyaloghidak funkcionális megoldási lehetőségei

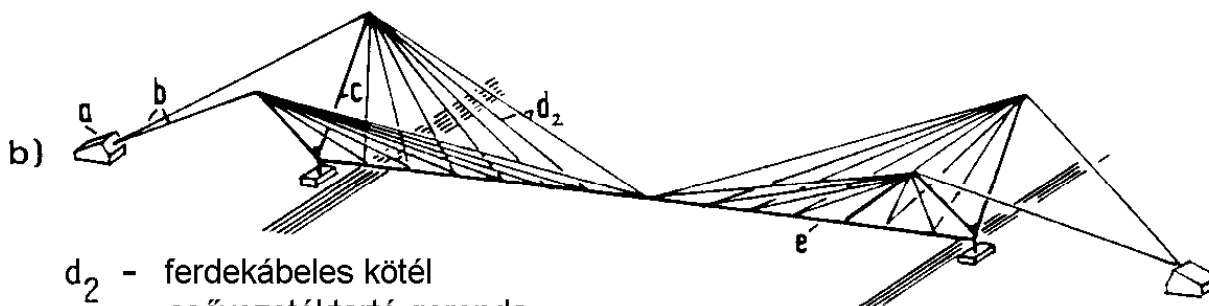
2.2.21. ábra. Gyaloghidak szerkezeti rendszerei

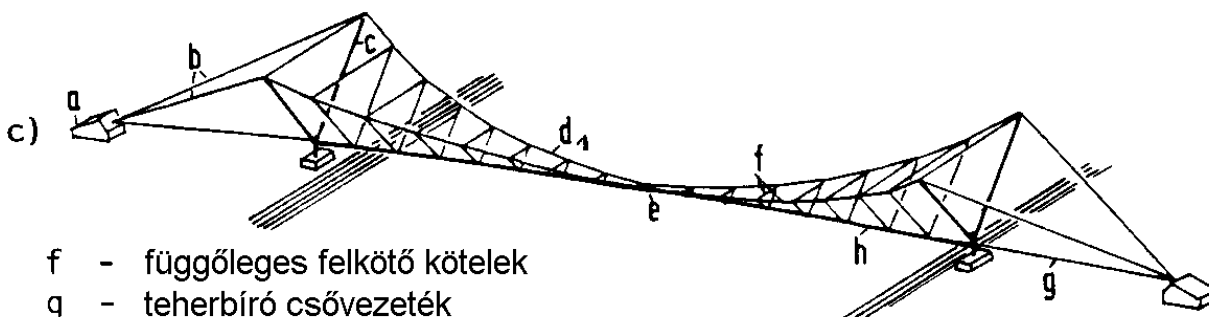
2.2.23. ábra. Nagy támaszközű vezetéktartó hidak

- a - lehorgonyzó tömb
- b - lehorgonyzó kötél
- c - pilon
- d₁ - főtartó kötél

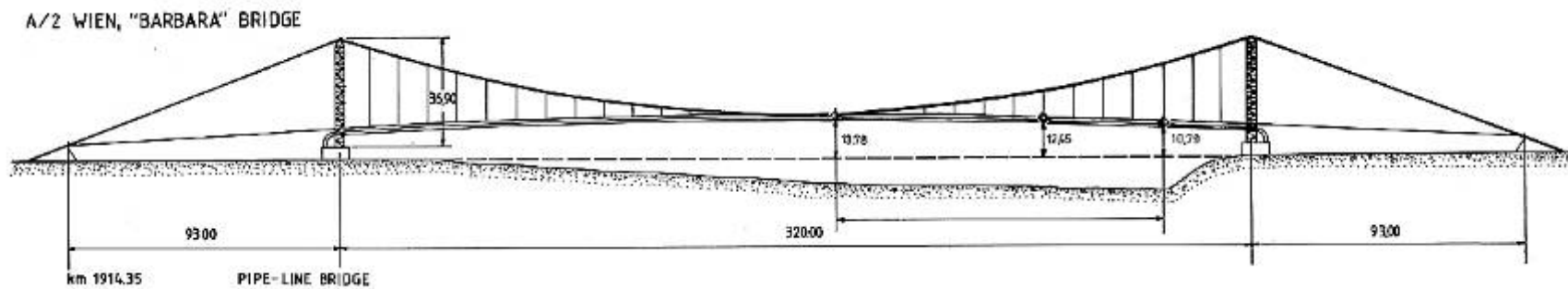
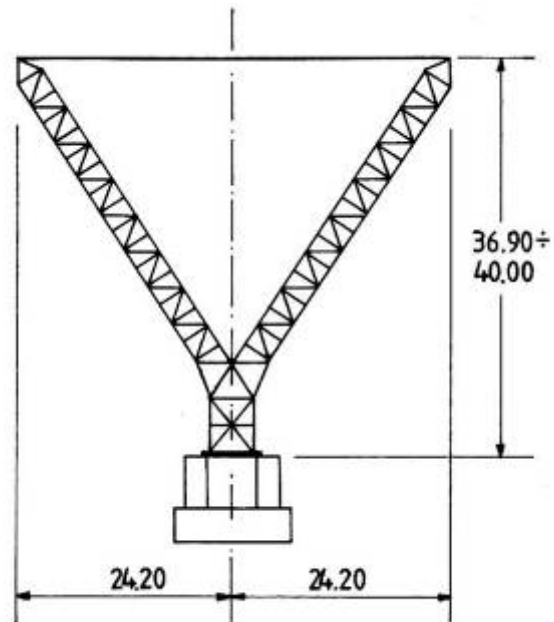

- d₂ - ferdekábeles kötél
- e - csővezeték tartó gerenda

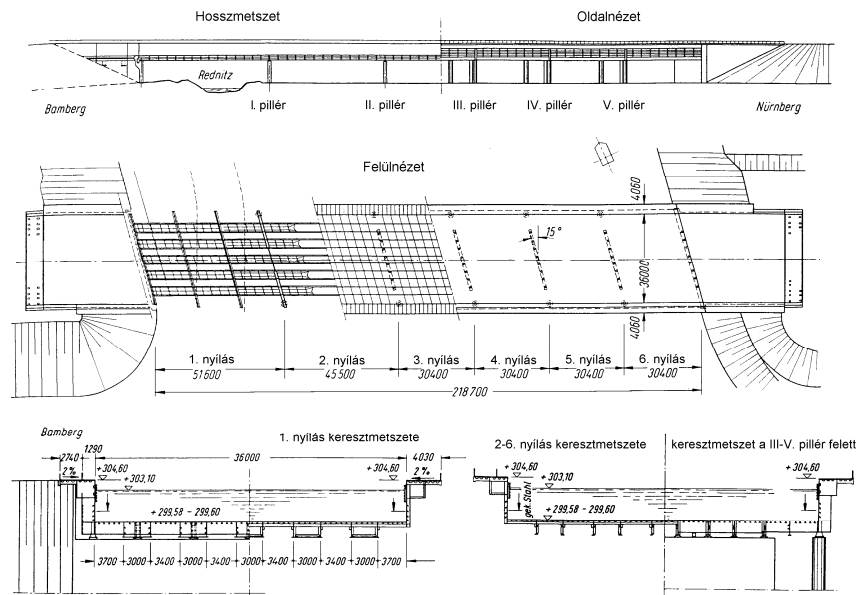

- f - függőleges felkötő kötelek
- g - teherbíró csővezeték
- h - vízszintes merevséget biztosító tartó

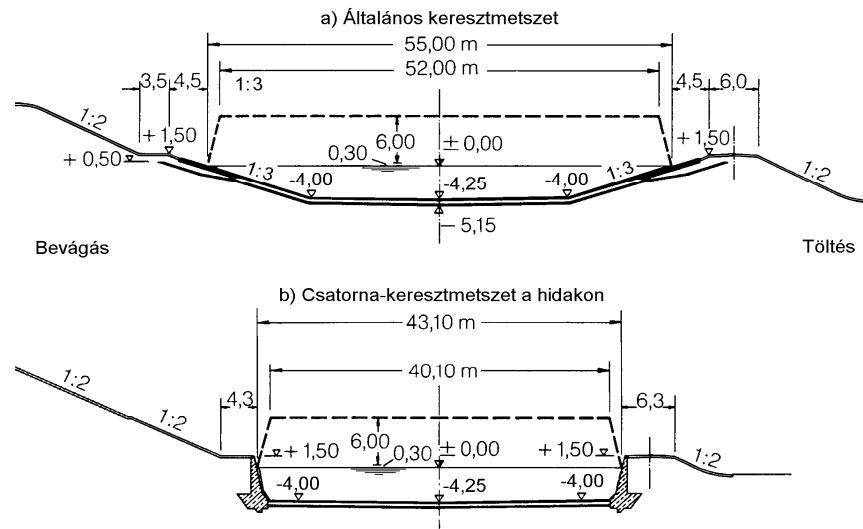
Példa (1)
Bécs, Barbara híd

Csatornahíd

2.2.25. ábra

keresztmetszet

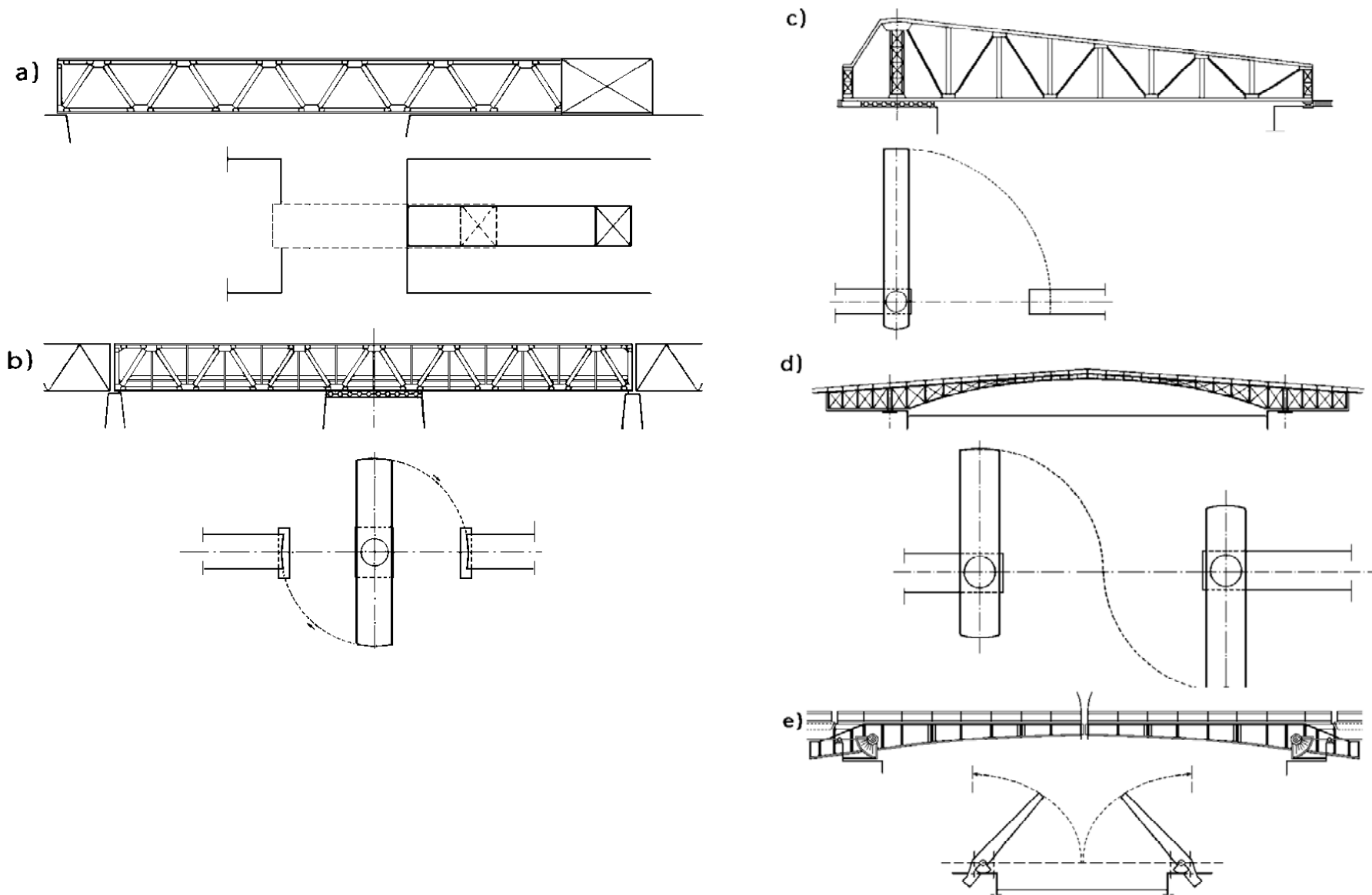
<https://www.youtube.com/watch?v=stm0O5yCA8U>

Falkirk wheel, Skócia

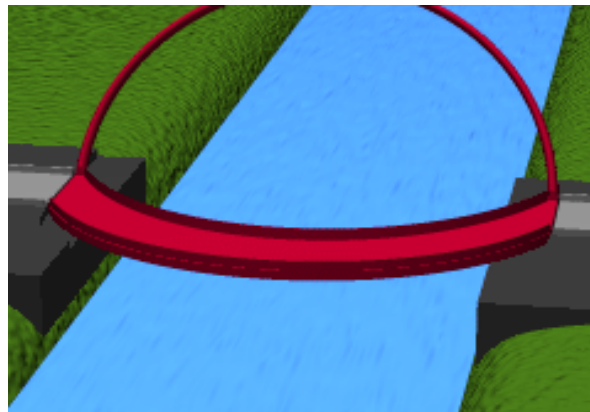
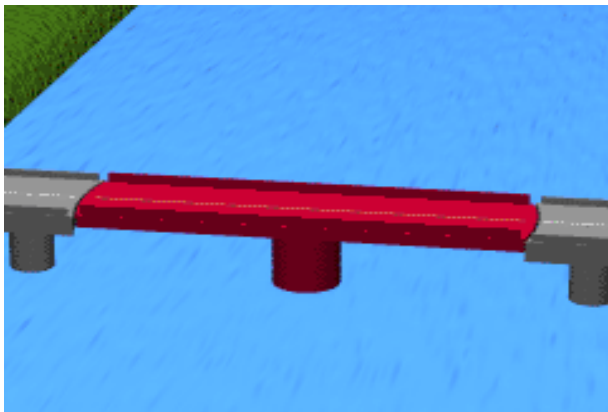
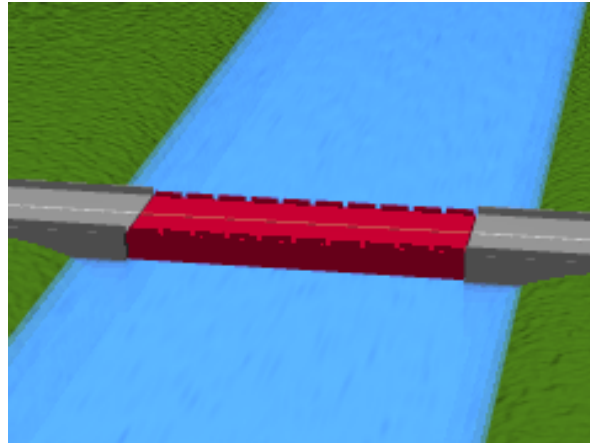
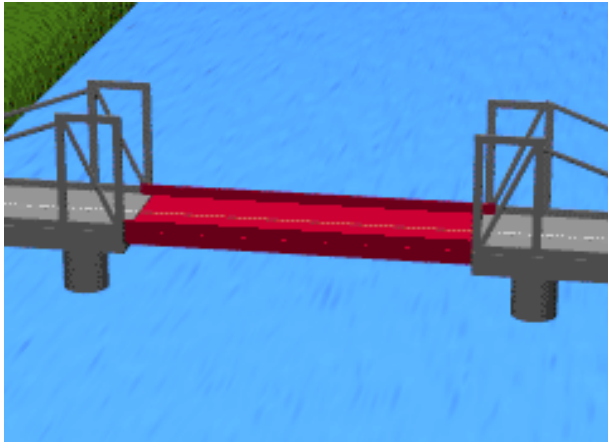
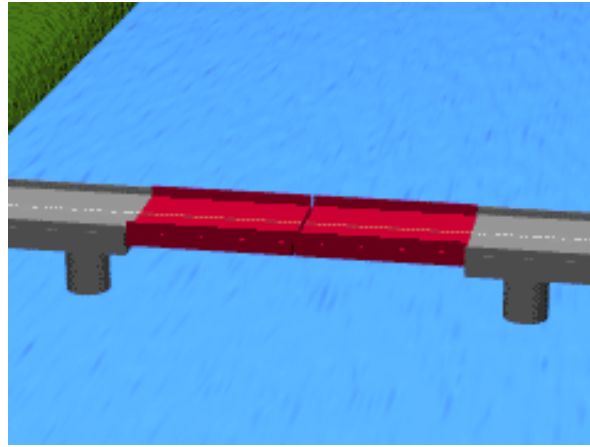
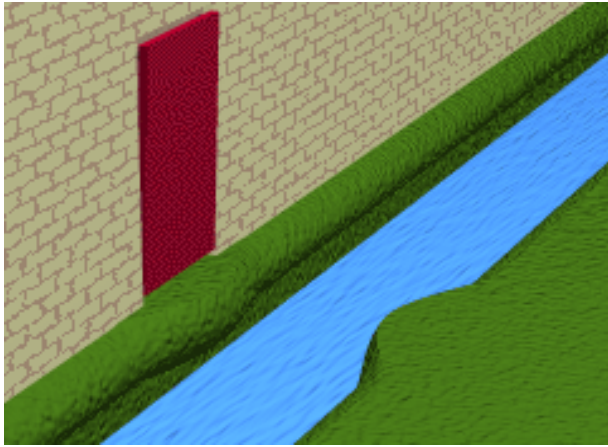
<https://youtu.be/tBH9SE-Kw8>

2.2.26. ábra. Mozgatható hidak

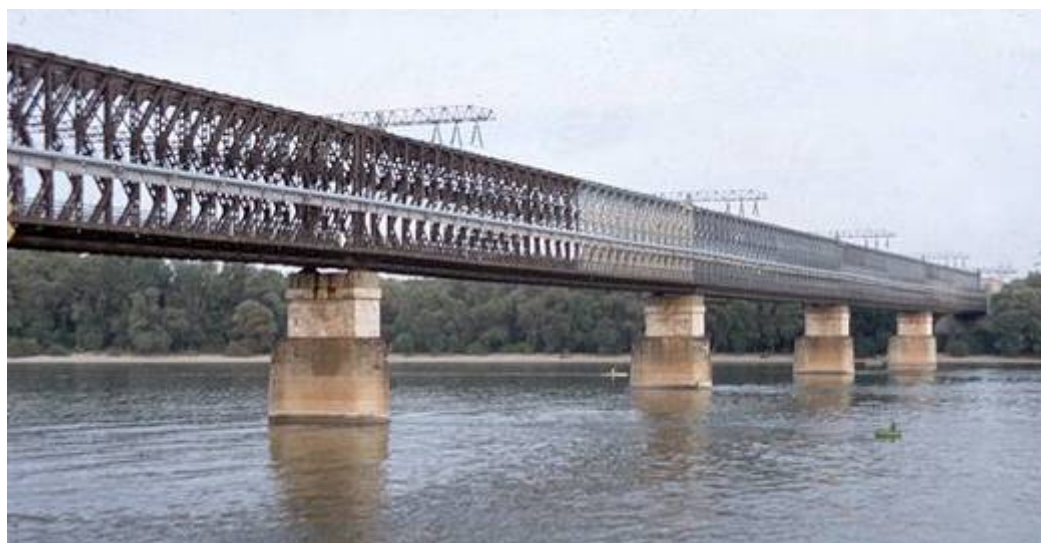
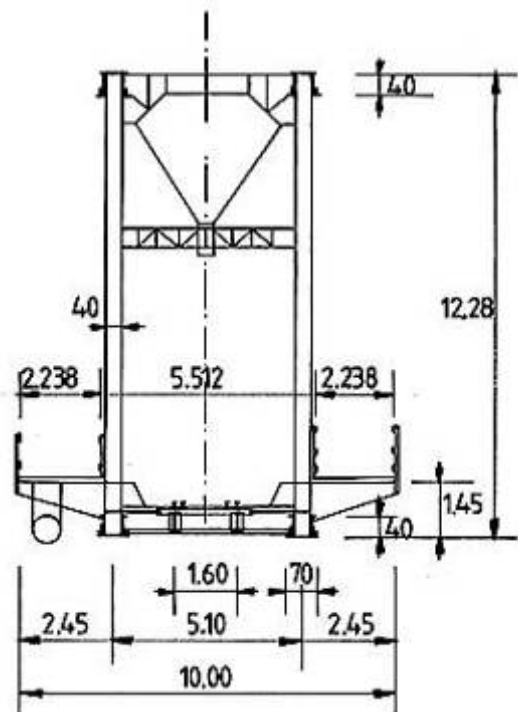
Gateshead Millennium Bridge, UK

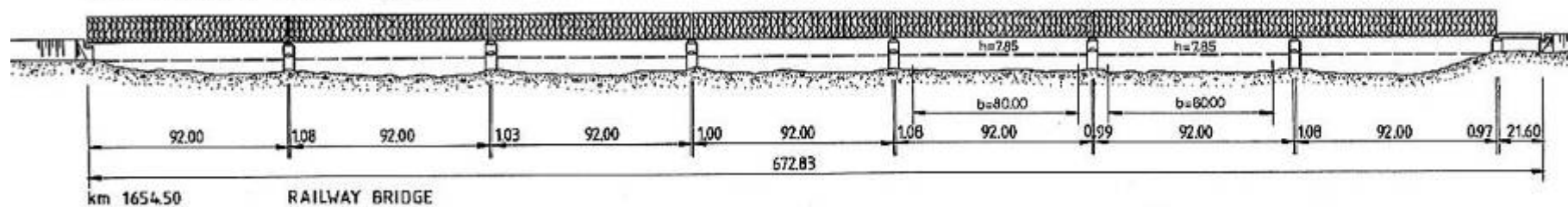
<https://www.youtube.com/watch?v=S7nXXy1NhpM>

Példa

Ideiglenes vagy félállandó híd

H/12 BUDAPEST, "ÚJPEST"-BRIDGE

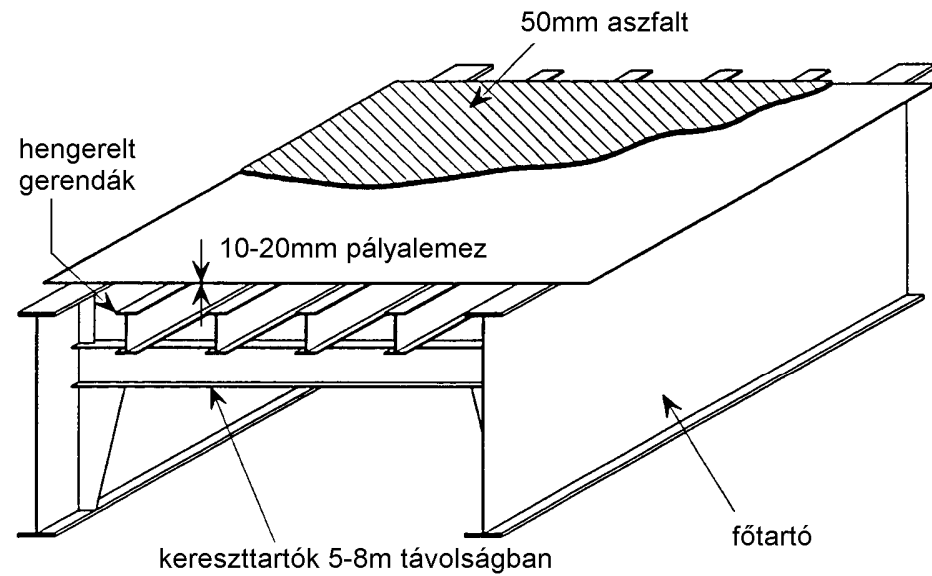

Pontonhíd

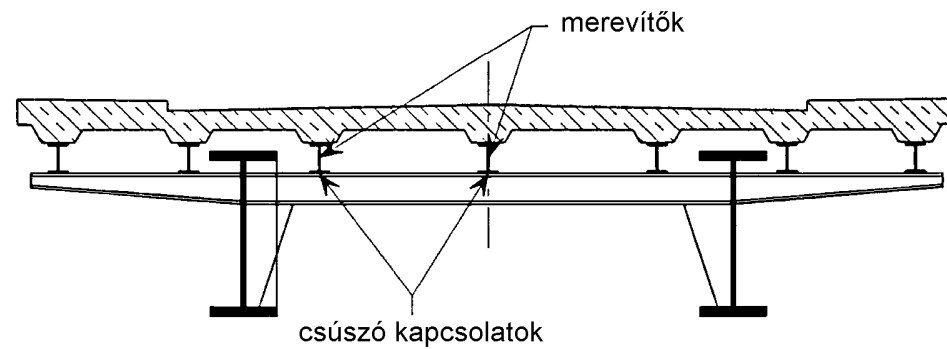
Európa-híd, Budapest, 2003. 03. 14-16.

2.2.27. ábra. Klasszikus hídszerkezetek

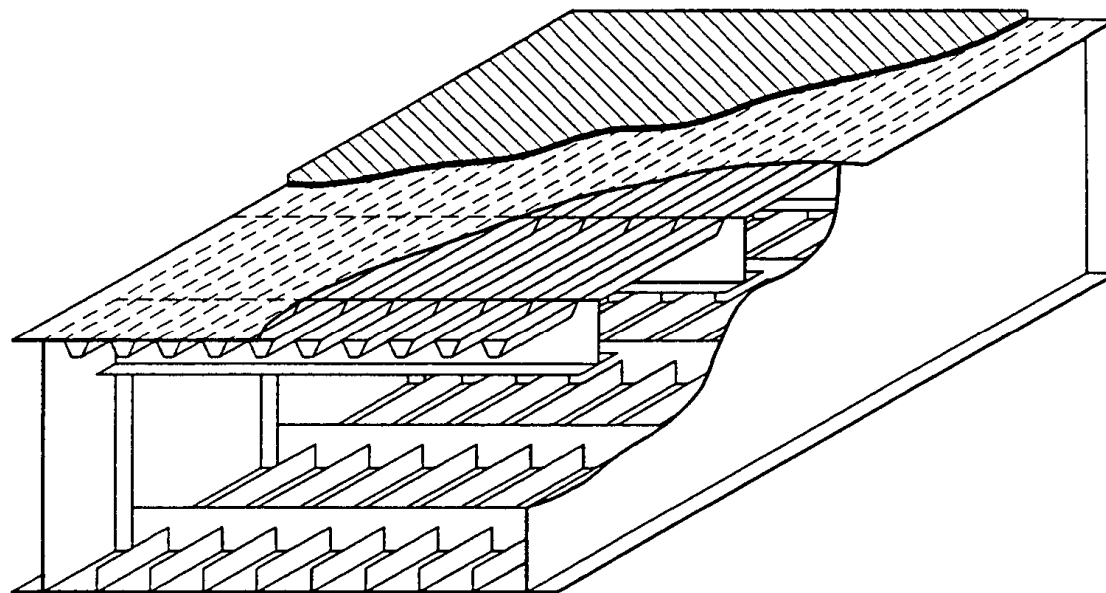

a) Tipikus "battledeck" acéllemez pályarendszer

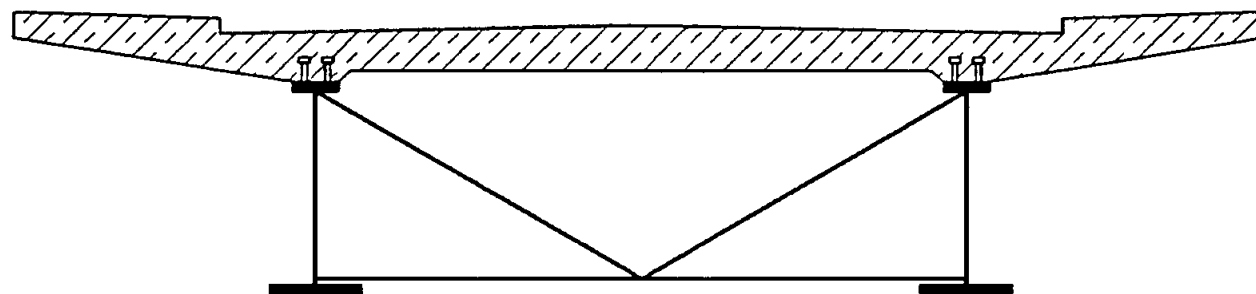

b) Vasbeton pályalemezes pályarendszer

2.2.28. ábra. Modern hídszerkezetek

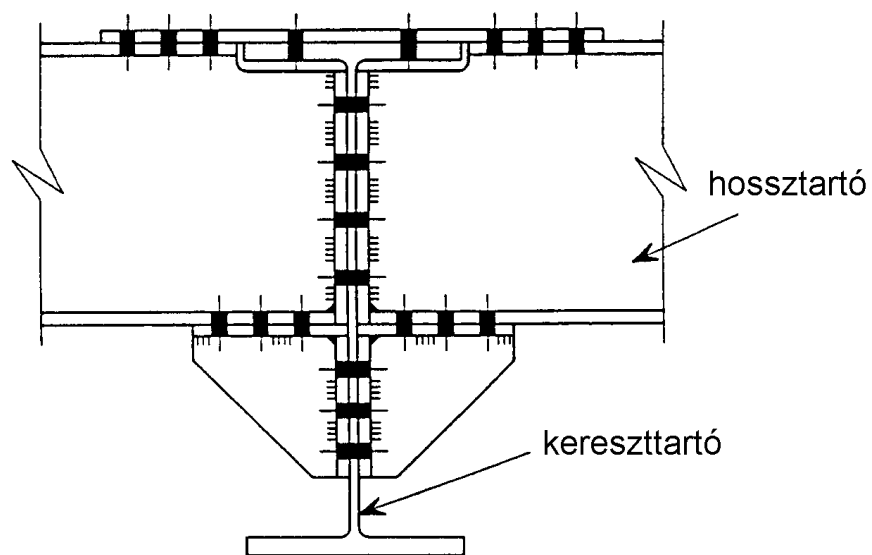

a) Ortotrop lemezes szerkezet

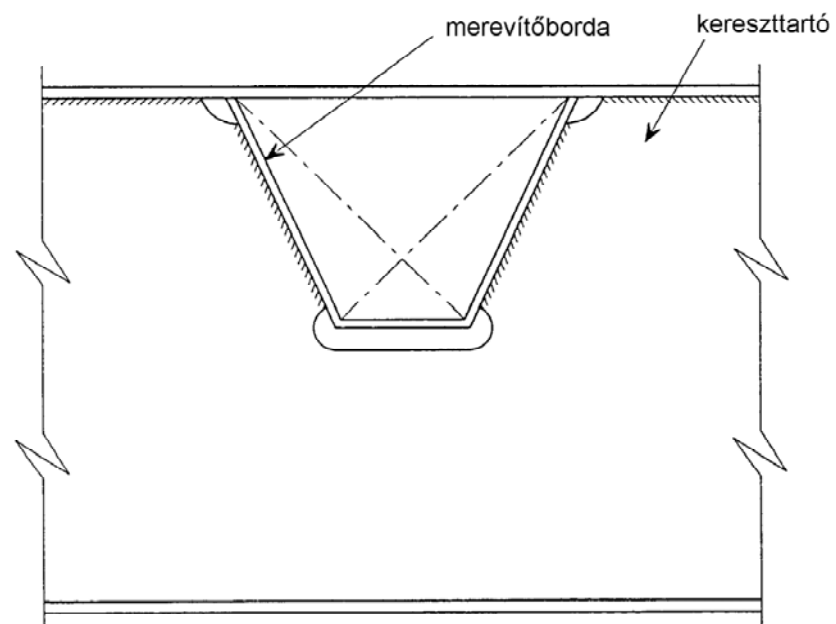

b) Együttdolgozó szerkezet

2.2.29. ábra. Hosszirányú tartó és kereszttartó kapcsolata

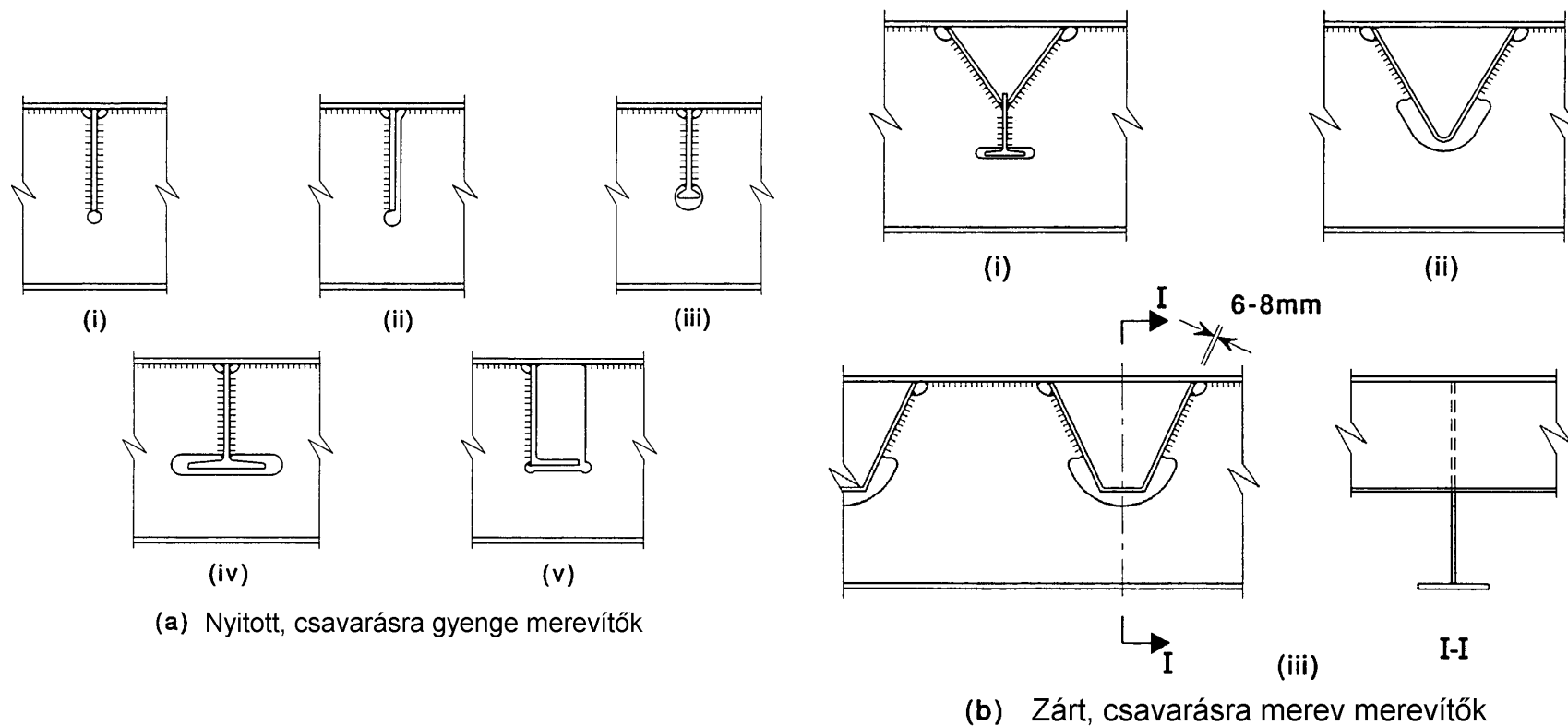

a) Korai szögecselt vagy csavarozott kapcsolat

b) Modern hegesztett kapcsolat

2.2.30. ábra. Merevítő bordák ortotróp acél pályaszerkezetekhez

Felhasznált anyagok

- Dr. Iványi Miklós: Hídépítés (Segédlet a PTE PMMK építőmérnök hallgatói részére) jegyzete alapján
- Internet források
- Saját fényképek